

Greenkeeperen

FORENINGSMAGASIN

DANISH GREENKEEPERS ASSOCIATION

TEMA

FREMTIDENS
VANDING

GOLF GÅR HÅND I HÅND MED NATUREN

Miljøministeren ser
mulighed for mere
biodiversitet på
golfbanerne

LÆS MERE PÅ SIDE 12

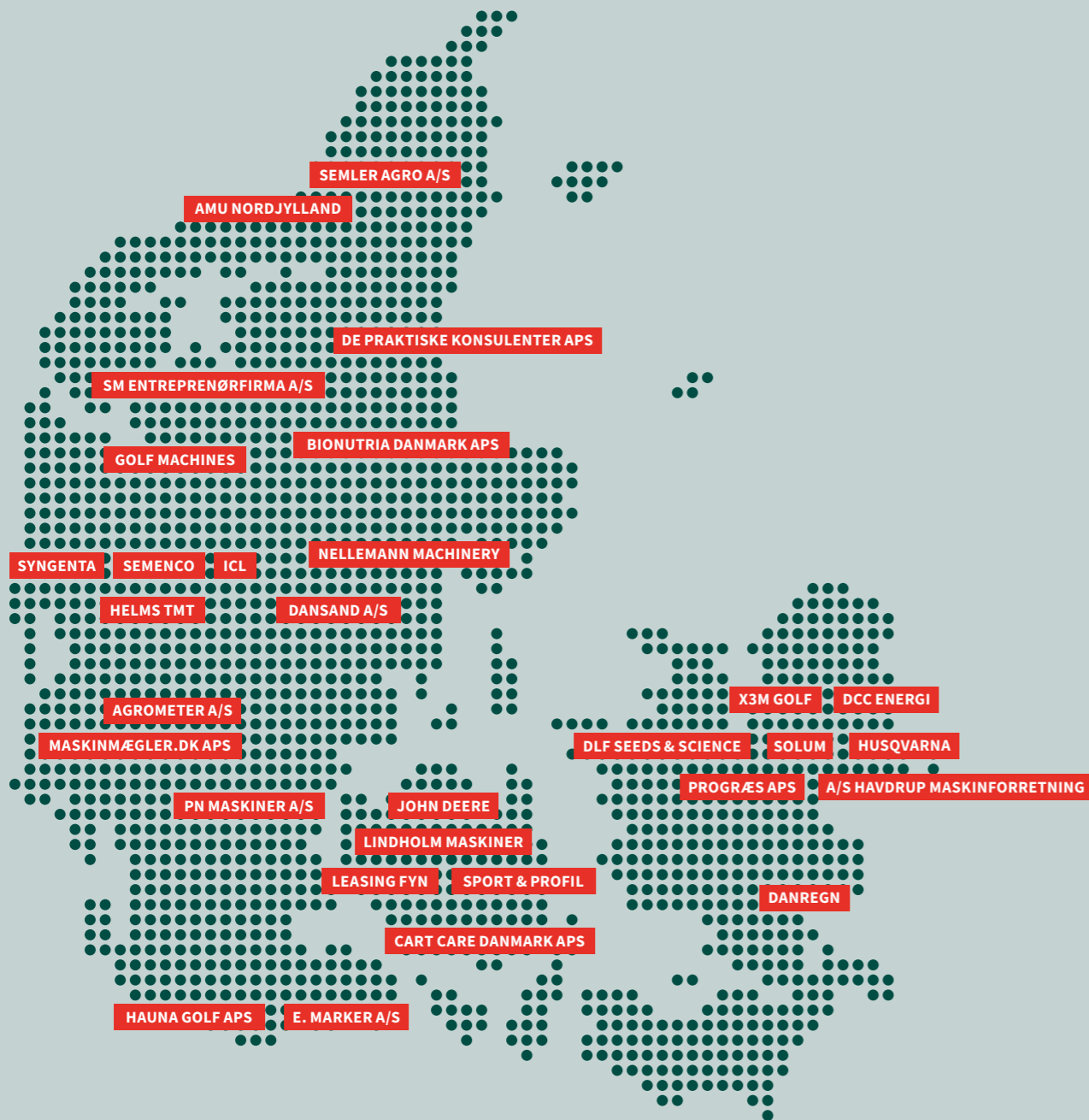
GREENKEEPEREN SKABER DIREKTE KONTAKT MELLEM
GRÆSEKSPERTER, GREENKEEPERE, ANLÆGSGARTNERE
OG FAGENES RELEVANTE LEVERANDØRER

ERHVERVSKLUBSPONSORERNE STØTTER OS, OG VI STØTTER DEM

Bestyrelsen i DGA ønsker alle et fortsat godt samarbejde i sæson 23-24.

CAPILLARY BUNKER – ENGLAND

GOLF! GOLF! GOLF!

SAMMEN MED JER SKABER VI DET
BEDSTE KLIP, DRIFTSIKKERHED, STÆRK
ØKONOMI OG FANTASTISKE GOLFBANER

HERNING - AARHUS - RINGSTED
TLF. 99 28 29 30 - WWW.HELMSTMT.COM

- MERE END 10 ÅRS ERFARING
- "FOC" FREQUENCY OF CUT, SIKRER ENS KLIP
- UAFHÆNGIG AF KØRSEL
- MULIGHED FOR AT LØFTE LED UAFHÆNGIG
- MEGET SERVICEVENLIG OGSÅ PÅ BAGERSTE LED
- ENDNU STØRRE KAPACITET END TIDLIGERE MED SAMSUNG G5 LITHIUM BATTERI

VI HAR MASKINEN KLAR TIL JER.

- LIFT ELLER BUGSERET VERSION
- 700-1800 LITERS BEHOLDER
- VERTIKALSKÆRER
- SLAGLEKLIPPER
- OPSAMLER
- ALT I EN

PRIS FRA: 49.900 + MOMS

BEGRÆNSET ANTAL TIL KAMPAGNEPRIS

KAMPAGNEPRIS 129.900+MOMS
SPAR LIGE NU 20.000,- + MOMS

- AUTOMATISK BREMSE
- DOBBELT LITHIUM PAKKE
- ALULAD MED POWERDUMP

DER KAN FOREKOMME EKSTRAUDSTYR PÅ BILLEDERNE, DER TAGES FORBEHOLD FOR PRISÆNDRINGER OG MELLEMSALG. ALLE PRISER ER EKSKL. MOMS.

TAK

FOR DEN STORE INTERESSE
FOR VORES MASKINER

OG DE MANGE
BESTILLINGER

Greenkeeperen

37. ÅRGANG | #02 2023

Greenkeeperen modtages og læses af samtlige golfklubber, chefgreenkeepere, greenkeeperassistenter, golfspillere, baneudvalgsmedlemmer, Landbrugs-skoler, AMU-centre, anlægsgartner-firmaer, gartnerskoler, tekniske skoler, kommuner, amter, stads- og kommune-gartnere, stadioninspektører, vejformænd, udvalgte arkitekter, ingeniører, biologer m.fl.

Redaktør

Carsten G. Johansen

Redaktion

Karin Normann

Design og tryk

Mediegruppen as

Jørn Thomsen Elbo A/S

Forsidefoto

Bax Lindhardt/Ritzau Scanpix

Bladet udkommer i 2023:

Ultimo marts og oktober

Oplag

1.000

Annoncemateriale til

Greenkeeperen #01 2024

Deadline for materiale 08.02.24

Annoncemateriale og formidling

Per Lemming

Danish Greenkeepers Association

Åvænget 15, Mogenstrup, 4700 Næstved

Tlf.: +45 4275 3000

perkeeper@gmail.com

Kontakt Greenkeeperen

Danish Greenkeepers Association

Åvænget 15, Mogenstrup, 4700 Næstved

Tlf.: +45 4275 3000

perkeeper@gmail.com

Trykt på FSC® certificeret papir hos trykkeri, der er kvalitets- og miljøcertificeret iht. ISO 9001/14001. Papir: Amber Graphic.

En blandet sæson

Rigtig mange af os har stået i den situation, at vi har måtte forklare manager/bestyrelse og ikke mindst medlemmerne om noget så simpelt, som hvorfor græsset ikke gror særlig godt uden lys, vand og varme. Det burde være logisk for enhver, og alligevel sker det.

Jeg kan kun på det kraftigste opfordre jer til at gå i dialog med jeres bestyrelse/chefer/ejere meget tidligt i processen, og få dem til at bakke jer op om situationen, så I ikke går hjem med ondt i maven, topstressede og i øvrigt ikke kan hænge sammen i fritiden med familien osv.

Vi er kun mennesker og er ikke lavet af granit. Pas nu på jer selv og fortæl de rigtige mennesker, hvordan I har det, og søg den hjælp I har brug for til at kommunikere det, I slås med, ud.

Vejret en hård medspiller

Efter et virkelig koldt forår og en start på sommeren, der ikke ligefrem jonglerede med temperaturer meget over 16 grader, var det absolut ikke nemt for greenkeeperne at dyrke græs og tage hul på en ny sæson.

Fle af landets klubber har i høj grad, måtte sloges med svampeangreb fra året før og skader efter dyr.

Vi måtte meget langt hen i maj måned, før muligheden for god vækst var til stede, og da vi endelig havde fået et anstændigt græstæppe, så kom tørken og efterlod flere baner i endnu en svær situation.

Vi er efterhånden nødt til at indstille os på, at vejret spiller en uhyggelig stor rolle i at kunne give medlemmerne og os selv, det vi gerne vil have, nemlig flotte baner.

Jeg tror også på, at det er nødvendigt for klubberne at investere massivt i teknologi, der kan hjælpe os fremadrettet til at holde græsset grønt i belastede perioder.

Den vedvarende regn i juli og august måned har for de fleste nok reddet flere baner fra at spille golf i ørkenlignende tilstande. I øjeblikket er det heldigvis nemt at få græsset til at gro, og alle er forment-

ligt glade. Til gengæld kan vi så ikke følge med væksten, og maskinerne er virkelig på overarbejde, og nedbrud er katastrofale. Jeg vil foreslå, at I bruger jeres erfaringer denne sæson allerede nu til at gennemgå hele maskinparken, så I har et godt overblik over, hvor der er behov for nyan-skaffelser og investeringer. På den måde kan I være godt rustede til de snarlige budgetmøder for 2024 med de ansvarlige i klubberne.

Tak for opbakningen

DGA's arrangementer har igen i år været virkelig godt besøgte. I bestyrelsen er vi meget glade for, at I tager jer tiden til det.

Der bliver lagt en hel del arbejde i det, og uden jer, og specielt erhvervsklubben ville det ikke kunne lade sig gøre. Så fra vores side af skal der lyde en kæmpestor tak til alle.

Uge 46 i nye rammer

Down Town Svendborg er det nye sorte, og vil nu danne ramme om vores helt specielle uge 46.

Rønnes Hotel har i flere år altid været genstand for en masse spørgsmål, en større værelsesfordeling-plan, dårlig akustik, manglende udluftning og indeklime og knasende mikrofoner.

Det har vi lyttet til og brugt virkelig mange timer på at ændre. Valget er nu faldet på Hotel Svendborg. Vi glæder os utrolig meget til at se, hvad dette sted kan give os, og ikke mindst til at høre jeres mening om det.

Kampprogrammet de tre dage er intet mindre end verdensklasse, og vi håber naturligvis, at tilmeldingen er så stor, at vi fremover kan tænke endnu større.

Jeg håber, vi ses. 🏌️

Nicholas Juul Andersen

Formand for Danish Greenkeepers Association

20

DET BEDSTE RÅD, NÅR VEJRET DRILLER: FORTÆL OM DET

Kom på forkant med gnidninger mellem medlemmerne og greenkeeperne ved at snakke om udfordringerne på banerne.

06

SAND – ET TVEÆGGET SVÆRD

Klimaforandringerne sætter en anden dagsorden.

40

ROBOGOLF – AFSLUTTENDE ERFARINGER OG RESULTATER

Projekt med robotklippere giver ny viden om baneplejje.

60

NYT STERF-PROJEKT SKAL GØRE FAIRWAYS MERE MODSTANDSDYGTIGE

Hvordan kan tørke-resistens på fairway forbedres?

INDHOLD

FÆLLESSKAB

- 06 Sand – et tveægget sværd
 - 10 Alle skal spare på vandet og bruge nye typer af vandkilder
 - 12 Friluftsliv og biodiversitet
 - 14 Pesticidforbruget falder fortsat
 - 16 Bruger du ChatGPT? Mød din nye skrivnehjælp!
 - 20 Det bedste råd, når vejret driller: Fortæl om det
 - 24 Greenkeeperne har stadig ro i maven
 - 26 Vi skal lære at pleje banerne i et nyt klima
 - 28 Bæredygtighed i danske golfklubber
 - 30 DM for greenkeepere
 - 32 Roadshow
 - 34 En fleksibel partner – fra teested til green
 - 36 Pølser, golfnyheder og beslutningstagere på HL23
 - 38 Forbered dig på DGA Uddannelsesugen 2023
 - 52 Effektiv kommunikation om vedligehold af golfbanen er lig med glade gæster
 - 56 Golfbanen giver Morten fri fra kræften: "Selvom jeg er syg, er jeg stadig mig"
- FAGLIGT
- 40 ROBOGOLF – afsluttende erfaringer og resultater
 - 44 Hvilken frøblanding egner sig bedst til greens?
 - 48 Pileøer og greenkeeperne holder søerne smukke og rene
 - 60 Nyt STERF-projekt skal gøre fairways mere modstandsdygtige overfor tørke

Great Northern.
Foto: Great Northern

SAND

– et tveægget sværd

På Great Northern i Kerteminde har tørken i forsommeren 2023 sat sine spor i chefgreenkeeper Kristian Jensen hoved. Det var en krævende forsommer, hvor de ligesom de fleste andre golfbaner måtte spare på vandet og bruge mange mandetimer på at håndvande de mest udsatte områder på banen. Banen har et fint og velfungerende vandingsanlæg på alle elementer, men hvad nytter det, når der ikke er ubegrænsede mængder af vand til rådighed, og når vækstlaget dræner (for) meget?

TEKST: KARIN NORMANN, HORTONOM

Når man ser billeder fra Great Northern i Kerteminde, så er der altid vand på billeder og det er af gode grunde. Banen har 30 ha søer, hvoraf den store karakteristiske sø, som flyder sammen med naturområdet Sybergland udgør 20 ha. Banen vandes med vand fra søerne, og dræn-

vandet fra banen ledes tilbage til søerne via det omfangsrige drænsystem, der er gravet ned overalt på banen.

Kristian Jensen kom til Great Northern i 2017, og fra 2021 har han haft ansvaret for banen som klubbens chefgreenkeeper.

” Jeg har en filosofi om, at når vi presser græsset, så lærer det at vokse under tørrere vækstforhold.

Vandingsstrategi

”Vi vander normalt alle elementer på banen. Min filosofi er at lave en god gennemvanding, hvor hele jordprofilen bliver fyldt op med vand. Så går der typisk 3-4 dage, hvor vi ikke vander. På det tidspunkt vil vi nærme os ca. 12 % vand i vækstlaget på greens. Så sender vi en mand ud med en slange og håndvander de områder, der begynder at udvise tørketegn. På den måde sparer vi på vandet og presser græsset lidt. Jeg har en filosofi om, at når vi presser græsset, så lærer det at vokse under tørrere vækstforhold”.

Hver en mm tæller

”Da vi ikke har ubegrænset tilgang til vand fra søerne, må vi være ekstra påpasselige med at bruge vand i sådanne år som i år. Green og tee har højeste prioritet.

På fairway sparede vi meget på vandet, og vi forsøgte at holde liv i græsset ved at håndvandede de områder, som led mest for at undgå de værste tørkeskader.

Det lykkedes kun til dels. Store dele af fairways blev brune, og på de mest udsatte områder blev græsset halveret på grund af tørken.

Jeg har en fast mand, der arbejder med vandingsanlægget ca. 75 % af sin tid.

Han er meget omhyggelig og har øje for, hvor græsset begynder at mangle vand.

Han kan godt komme og spørge mig, om han f.eks. må vande med to minutter ekstra vand her og der, men som jeg siger til ham, hvis du vander to minutter ekstra der, så skal du fortælle mig, hvor du vil spare to minutter vand. Vi har 2200 sprinklere, og hvis vi vander mere et sted, så kan det hurtigt blive en glidebane, hvor vi også

vander mere andre steder. Med så mange sprinklere kan det hurtigt blive til mange ekstra kubikmeter vand, vi skal pumpe op fra søen”.

Plejestrategi med mindre vand og gødning

Plejestrategi kommer til at fylde i mit interview, da Kristian har været med til at ændre en del i sin tid på Great Northern.

Oprindeligt var fairways eftersået med en blanding af rødsvingel og alm. hvene. Da Kristian startede i klubben, var fairways frodige grønne og blev klippet i tern. Det var det, der var trenden indenfor banedesign.

I dag er det en langt mindre ressourcekrævende plejestrategi klubben har valgt.

Fairway eftersås med rødsvingel. Rødsvinglen plejes med et minimum af vand og gødning. I semirough eftersås med en rajgræsblanding, da Kristian synes, rødsvinglen bliver så pjusket og uensartet, når den kommer op i klippehøjde. Rajgræsset giver en god kontrast til rødsvingelen på fairway, og på den måde skaber Kristian variation imellem banens forskellige elementer i stedet for at bruge klippet til at skabe variation (foto næste side).

På greens plejes den krybende hvene som rødsvingel. Gødningsniveauet svinger omkring de 100 kg kvælstof alt afhængig af det pågældende år. Greens klippes i højsæsonen hver anden dag og rulles hver anden. Når der klippes, er der mellem en halv og en hel liter afklip pr. 100 m², så den krybende hvene bliver presset. Det er en helt bevidst strategi, som Kristian bruger for at holde Poa i skak: →

Krybende hvene på greens og tees, rajgræs i semirough og rødsvingel på fairway. Forskelle imellem de forskellige elementer fremelskes igennem valg af græsart og plejestrategi på Great Northern. Foto: Karin Normann

"Jeg har meget fokus på at holde Poa væk. Derfor vertikalskærer vi heller aldrig greens, og med den plejestrategi, vi bruger nu, kan jeg undgå at trække propper op hvert år. Jeg forsøger at forstyrre overfladen så lidt som muligt for at undgå at åbne overfladen op, for Poa er meget hurtig til at etablere sig i de åbne huller".

Det tvæeggede sværd

Alle arealer på banen er sandcappede med 25 cm sand over råjord. Nogle steder måske et par cm sand mere. Sand og drænsystem har en kraftig drænende kapacitet, og Kristian kan ikke huske, at der nogensinde har været udfordringer med stående vand på banen. Selv ikke i 2021, hvor Kerteminde blev ramt af en historisk stor mængde nedbør, hvor der faldt i omegnen af 150 mm nedbør på et

døgn, og hvor hovedparten af denne nedbør faldt indenfor få timer. Så dræn og sand virker vældig godt, når der er meget nedbør.

Når tørken rammer, er Kristian ikke ubetinget glad for denne kraftige drænende effekt sandlaget har. Kristian fortæller: "I årevis har der været meget fokuseret på at følge USGA specifikationer, så vi fik veldrænende og tørre overflader, da det store tema var for meget vand. Nu sætter klimaforandringerne pludselig også en anden dagsorden. Lige nu er vi ved at lægge sidste hånd på et nyt short game område.

Her vælger vi at udlægge et mindre lag sand for at få en mindre drænende effekt.

Det, håber jeg, vil være med til at give en lidt bedre vandhusholdning, så vi ikke skal bruge så meget vand på den nyanlagte del af rangen".

Ny dagsorden sætter tanker i gang

Og Kristian fortsætter: "Efter den lange tørkeperiode i 2018 havde jeg ikke set, at tørkeperioder i den kaliber var noget, vi skulle til at se oftere og oftere. Tørken her i 2023 har da sat nogle tanker i gang i mit hoved. Klimaforandringerne er noget, vi er nødt til at forholde os til, så vi på sigt kan håndtere flere længerevarende tørkeperioder også her i Kerteminde".

" Tørken her i 2023 har da sat nogle tanker i gang i mit hoved.

GREENS ROLLER

- Fås i 2 arbejdsbredder
- Hydrostatisk fremdrift
- Servostyring for optimal manøvredegtighed
- Fuldt flydende valser, der følger konturerne optimalt
- Lav venderadius
- Kraftig HONDA motor
- LED lyskit
- Medfølgende trailer for nem transport

**Markedets
MEST
EFFEKTIVE**

LINDHOLM MASKINER A/S
Industrivej 9 · 5492 Vissenbjerg
Tlf. +45 7244 1112
www.lindholmmaskiner.dk

Lindholm VI STIKKER
Maskiner a/s DYBERE

Alle skal spare på vandet og bruge nye typer af vandkilder

Hvilke trends er der indenfor vandingsteknik, og hvordan ruster greenkeeperen sig til fremtidens udfordringer med vand? Det har jeg spurgt to leverandører om.

TEKST: KARIN NORMANN, HORTONOM
FOTO: AGROMETER OG KARIN NORMANN

KENNY HØJMOOSE
Agrometer

? Hvilke trends ser I indenfor fremtidens vandingsteknik?

Det er helt klart at spare på vandet. Det ser vi i særdeleshed gennem valg af sprinklere. Trenden er at gå fra blok-systemer til Valve-in-head, som er en noget dyrere løsning. Til gengæld er Valve-in-head sprinklere langt mere effektive og fleksible, hvor greenkeepere har mulighed for at optimere mere på vandingen. Hvis du har en bane med f.eks. 2000 sprinklere, er det mange kubikmeter vand, du samlet kan spare, hvis du minimerer dit vandforbrug bare lidt pr. sprinkler.

Vi ser også en større efterspørgsel på vandingssystemer til fairways. Hvis vi ser ud

over golfverdenen, så ser vi også en større efterspørgsel fra private haver, parker og rekreative områder. Haven er et samlingspunkt, som familier vægter højt.

Det første spørgsmål, som jeg næsten altid stiller til en klub er: Hvordan ser i jeres anlæg om 10-20 år? Hvad er jeres fremtidsplaner? Det billigste over tid er at investere i en langtidssikret løsning, men det er en stor, tung økonomisk byrde for den gennemsnitlige danske golfklub. Mange klubber er bundet til et fast budget og økonomien er ikke til at lave den helt store og fremtidssikrede løsning, som måske rækker 15-20 år ud i fremtiden.

? Hvilke råd vil du give til en golfklub, som gerne vil forberede sig godt til fremtiden?

Første skridt er at få lagt en langsigtet plan for klubbens vandingssystem. En måde at løse udfordringen med økonomien på kunne være at dele udgiften over en årrække. Det kunne være klubben kunne samle penge til at renovere måske 3-4 greens pr. år – og på den måde fordele den økonomiske byrde.

En anden måde at reducere udgifterne på er ved, at klubben selv udfører noget af gravearbejdet. Jeg har lige været ude ved en klub, som ønsker fairwayvanding.

Klubben nedlægger selv dele af anlægget for at spare penge. Vi ser også, at klubberne stiller en mand til rådighed i etableringsarbejdet. Det er en måde at reducere udgifterne på og samtidig lære en masse om anlægsarbejdet generelt. Det er naturligvis en balancegang, om klubben synes, de selv har kompetencerne og tiden til at udføre arbejdet og selv har mod på at tage den ekstra risiko, som jo er forbundet med at gøre det selv.

? Hvad med nye teknologier som f.eks. droner?

I dag bruger greenkeeperne forskellige instrumenter til måling af fugtigheden i vækstjorden, som er en manuel arbejdsgang. Brug af droner er en fremtidig indirekte metode til at måle vandingsbehov på, hvor dronen, med det rigtige kameraudstyr, kan registrere farve- og temperaturforskelle i græsset. Data skal så omsættes til noget brugbart for greenkeeperen. Umiddelbart tror jeg, at teknologien kun bliver relevant for et fåtal af golfbaner herhjemme.

? Hvad med andre typer af vandkilder?

Jeg tror, at spildevand fra byer, som renses og genanvendes, bliver stort. Vi er nødt til at se på nye muligheder, hvorfra vi kan hente vand. Jeg er i tvivl, om teknologien findes på det danske marked, men det er bestemt noget, der kommer i fremtiden, og jeg ved, at EU allerede har vedtaget flere aftaler om mere fokus på området.

? Lagring af vand

Golfklubber, som ligger ud til en å eller sø, hvor der kan gives tilladelse til vandindvinding, vil umiddelbart være noget bedre stillet i fremtiden. Der vil i høj grad komme mere fokus på lagring og opbevaring af overskudsnedbør i søer og tanke, hvor klubberne også vil investere mere i udgravning af eksisterende søer og/eller etablering af nye, for at udvide lageret.

KRISTIAN SKYTTE
Danregn

? Hvilke trends ser I indenfor fremtidens vandingsteknik?

Trenden er, at golfbanerne går over til sprinklere, der kan styres enkeltvis, så de kan styre sprinklervinkler og vande mere præcist i forhold til f.eks., hvor meget sol og skygge greenen får.

På den måde kan der spares vand. Med flowsensor vil mængden af vand, der vandes ud, kunne styres fra vandingssystemet.

Hvis vi ser på fairwayvanding, så kan du lave en fairwayvanding med Valve-in-head, der ikke er dyrere end et bloksystem. Selve Valve-in-head sprinklerne er dyrere, men der er langt mere gravearbejde og mandetimer i at lave et bloksystem.

Med Valve-in-head kan vi bedre udnytte den fulde kapacitet af pumpestationen. Med det gamle bloksystem med 4-5 sprinklere satte vi måske 15-18 m³ vand af til en blok. På Valve-in-head bruger hver sprinkler måske 3-4 m³. Så greenkeeperen vil spare vand og får en bedre udnyttelse af pumpestationen.

På den måde kan du komme bedre rundt med vandingen på banen og udnytte rørsystemet og pumpestationen mere optimalt.

? Hvad med nye teknologier som f.eks. droner?

Så langt har jeg slet ikke tænkt, men når du nu spørger, så ved jeg, at man i dag kan få nogle briller, der har et bestemt filter i glasset, som kan regi-

strere, hvor stresset græsset er, så det vil jo sikkert også kunne udvikles til droner.

Derimod tror jeg, at udnyttelse af spildevand og opsamling af vand fra tage, bliver noget, vi kommer til at arbejde med. I forhold til at bruge vand fra tage, så er der stadig nogle detaljer i teknikken, der ikke er på plads. Jeg har prøvet at arbejde i, hvor meget UV-lys, der skal bruges i forhold til at dræbe bakterier i vand opsamlet fra tage, men jeg synes, det er vanskeligt at få et entydigt svar, så teknikken er ikke på plads endnu.

? Hvilke råd vil du give til en golfklub, der gerne vil forberede sig godt til fremtiden?

En hurtig og nem måde at gøre noget godt er ved at skifte de gamle dyser i sprinklerne. Dyser, der er sat i for måske 15 år siden, er slidte og spredbilledet bliver forringet over tid. De nye dyser er også langt bedre end de dyser, der blev brugt for år tilbage.

Så vil jeg også anbefale at bruge mere tid på vandingssystemet. Vær på forkant med sæsonen og tjek vandingssystemet igennem, før sæsonen starter ellers kan du hurtigt komme på bagkant med situationen. Kør også et vandingssystem igennem en gang imellem, når det regner og efter tordenvejr. Det er svært at nå det hele uanset, hvad vi går og arbejder med i hverdagen, men altid godt at være på forkant. 🏁

Friluftsliv og biodiversitet

TEKST: MILJØMINISTER MAGNUS HEUNICKE
FOTO: PER LEMMING

Friluftsliv og golfsporten går hånd i hånd. Over 150.000 aktive danske golfspillere bruger og nyder den danske natur, når de går på golfbanerne.

Det glæder mig meget, at vi kan bruge naturen på den måde. Når man færdes i naturen, lærer man også at sætte pris på den, og det er en vigtig ting i disse år.

For vi befinder os i en biodiversitetskrise, hvor arter forsvinder med et hidtil uset højt tempo. Hvis naturen kollapse, får det katastrofale følger for vores samfund. Naturen giver os livsvigtige ressourcer som fødevarer og drikkevand. Ligesom den giver os oplevelser, livsværdi og et pusterum fra hverdagen. På selve golfbanen er der selvsagt ikke megen biodiversitet, men i områderne omkring banen er der et stort potentiale.

De danske golfbaner dækker 13.000 hektar, så er der god mulighed for at lave områder med vild og urørt natur.

For 20 år siden var der på Smørum Golfklubs arealer en heftig vækst af bjørneklo. Udover at den er giftig, er den også en invasiv art, som spreder sig hurtigt.

Den skygger for andre planter, og de fleste dyr vil heller ikke leve under bjørnekloen, kun nogle snegle og ganske få

insekter kan trives under bjørnekloen. Så den var et problem.

Golfklubben anskaffede sig et fårehold, som æder planten. Det lykkedes at slå bjørnekloen ned, og det var så godt for naturen i området, at de stadig holder får.

Med andre ord, de bekæmper en invasiv art, som fortrænger andre arter og påvirker biodiversiteten negativt, og det er vigtigt.

I Dyrehaven nord for København deler kronvildt, naturgæster og golfspillere naturen. Omkring banen lader man græsset vokse højt, og det hjælper. Naturstyrelsen, som står for forvaltning af området, fortæller, at der er gode erfaringer med at lade gæster og golfspillere dele plads med parkens vildt og natur.

I Thy ligger golfbanen på statens areal i Nationalpark Thy, så der må kun sprøjtes med et absolut minimum af sprøjtemidler, så pleje af banen foregår med lugejern og græsslåmaskine frem for sprøjtemidler.

Det er eksempler til inspiration, for vi har brug for mere biodiversitet. Vi har brug for mere natur og for bedre natur.

Golfbranchen har vist, at en reduktion af sprøjtemidler kan lade sig gøre. Det samlede forbrug er faldet fra over 4.000 kg

” På selve golfbanen er der selvsagt ikke megen biodiversitet, men i områderne omkring banen er der et stort potentiale.

til under 1.000 kg siden 2013, og der er de seneste år sket et væsentlig fald i belastningen fra sprøjtemidler på golfbanerne.

Samtidig er der meget få overskridelser af de fastlagte lofter for brugen af sprøjtemidler. Den positive udvikling skyldes både, at der anvendes mindre belastende midler, og at der er kommet mere fokus på kun at anvende sprøjtemidler, når det er nødvendigt efter de såkaldte IPM principper.

Der er fortsat fokus på at nedbringe belastningen fra sprøjtemidler – ikke mindst fra EU Kommissionen, der som led i et større forslag har fremsat forslag om helt at forbyde anvendelsen af sprøjtemidler på sportsarealer. Det vil i så fald også omfatte golfbaner. Regeringen er enige i, at der er behov for at reducere belastningen fra sprøjtemidler. Her kan golfbanerne også bidrage. Men vi skal finde den rette balance mellem på sigt at udfase forbruget og hensynet til, at der også i fremtiden er gode sportsfaciliteter i Danmark.

Fremover skal det stadig være en god og stor naturoplevelse at spille en golf-runde på banerne i Danmark. Derfor skal vi passe ekstra godt på vores natur. Og måske skal vi også lære at sætte mere pris på det vilde frem for det velplejede. **”**

Pesticidforbruget falder fortsat – og EU rasler med sablen

Så fik vi data fra pesticidforbruget i de danske golfklubber for 2021 og 2022. Forbruget målt på belastningstal er tydeligvis faldende, hvilket jo bl.a. skyldes et rigtig flot stykke arbejde fra greenkeeperne i de danske klubber.

TEKST: TORBEN KASTRUP PETERSEN, BANECHEF I DANSK GOLF UNION

Miljøstyrelsen har netop opgjort data for både år 2021 og 2022. Nedenfor ses det samlede indberettede pesticidforbrug og den deraf samlede pesticidbelastning for golfbanerne i perioden 2013-2022.

Det ses, at både forbrugs- og belastningstallene har været faldende siden 2013, hvor der blev indført belastningslofter for golfbaner. I 2021 og 2022 lå forbrugs- og belastningstallene meget tæt og var på de laveste niveauer nogensinde.

Der ses også et markant fald i både pesticidforbrug og pesticidbelastning på hhv. 27% og 60% fra 2020 til 2021/2022.

Faldet skyldes særligt et fald i brugen af insektbekæmpelsesmidlet Avaunt 150EC og ukrudtsmidlet Matrigrin 72SG samt et fald i belastningstallet for svampemidlet Proline EC250 pga. en væsentlig reduktion i sundhedsbelastningen.

Af den samlede belastning fra forbruget af pesticider i 2021 og 2022 udgør belast-

ningen fra svampemidler ca. 40%, insektmidler ca. 32%, ukrudtsmidler ca. 24% og vækstreguleringsmidler ca. 4%.

Hvad sker der i EU?

Som mange nok allerede har hørt, så foregår der pt. forhandlinger i EU om fremtidens pesticidforbrug, og der lægges pt. op til en forordning, hvor der vil være en europæisk lov uden nationale muligheder for forskellige former for implementering.

Der vil således ikke blive en specifik dansk version.

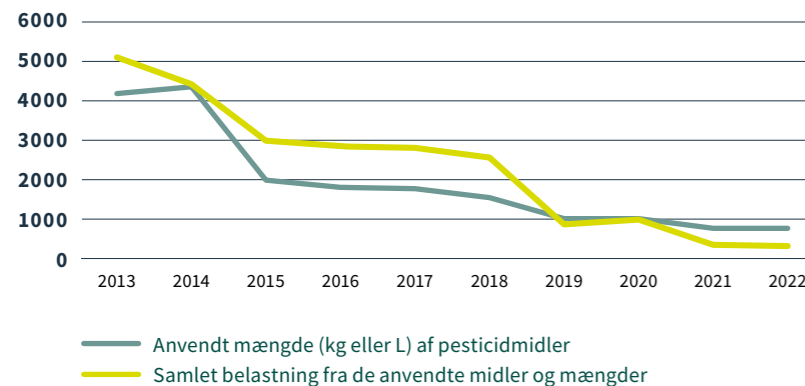
Det er på nuværende tidspunkt umuligt at gætte på, hvordan rammerne vil komme til at se ud, men det nuværende forslag fra EU lægger op til noget, der minder om et totalforbud af de pesticider, vi kender i dag. Desuden lægges der op til yderligere administration i form af dokumentation af IPM-tiltag i lighed med det, som landbruget har i dag.

Der har i det seneste år været mange drøftelser om golfsportens tilgang til emnet på EU-plan. Drøftelserne har medført, at udmeldingen til EU har været, at golfsporten stadig har behov for pesticider, og at man gerne vil reducere dette over en årrække samt bidrage til eks. indsamling af data, uddannelse og forskellige former for IPM-tiltag. Man kan sige, at tilgangen til den kommende EU-lovgivning minder meget om den tilgang, den danske golfbranche har haft i mange år i dialogen med de danske myndigheder.

DGU og Greenkeeperforeningen er involveret i arbejdet, som koordineres af EGA og R&A, og der foregår pt. flere møder med EU. Det næste halve års tid bliver formentlig afgørende for, hvordan EU vil se på golfsporten, og hvilke muligheder der fremadrettet bliver for anvendelsen af pesticider. Det vil således helt sikkert være et emne, I kommer til at høre mere om. **F**

Udviklingen i samlet pesticidforbrug og -belastning på golfbaner 2013-2022

Tallene afspejler for 2013-2017 forbruget af insekt-, svampe- og ukrudtsmidler, fra 2018 også inkl. vækstreguleringsmidler

Trænger din golfbanen til særlig pleje?
- Så har Nellesmann Machinery sikkert løsningen!

Kubota

nellesmann machinery

Afprøv maskinerne på egen bane!

Kontakt Jens Michael eller Lars Rævsager for yderligere information og nærmeste forhandler.

Jens Michael Petersen
Tlf. +45 29 41 75 15
jepe@nellesmannmachinery.com

Lars Rævsager
Tlf. +45 20 10 50 11
lar@nellesmannmachinery.com

www.nellesmannmachinery.com

Bruger du ChatGPT? Mød din nye skrivehjælp!

Skrivejobs og kommunikation er ikke greenkeeperens favoritgesjæft. Men ved at bruge kunstig intelligens og ChatGPT kan du gøre din dagligdag meget nemmere. Husk bare at være kritisk og følg din dømmekraft for at sikre, at det færdige produkt afspejler dine egne ideer og intentioner.

TEKST: CATHRINE ERIKSEN FRIS
FOTO: ADOBE STOCK

I en greenkeepers travle hverdag, hvor fokus er på pleje af græsset og træer i topform, træder ChatGPT på banen som en pålidelig hjælper. Om det drejer sig om vedligeholdelse af græsset, bekæmpelse af dollar spot eller beskæring af træer, kan du spørge ChatGPT om råd. Samtidig kan den hjælpe dig med at lave de kommunikationsopgaver, du helst vil være foruden.

ChatGPT er en AI-baseret chatfunktion baseret på kunstig intelligens, der har til formål at generere naturlig og sammenhængende tekst som svar på de inputs, du som bruger giver den. Den er designet til at fungere som en skriveassistent og levere hjælp med kreative skriveopgaver ved hjælp af kunstig intelligens. Per Mølgaard Lemming, repræsentant for sekretariatet, er overbevist om AI'ens værdi og siger:

”Jeg tror, mange greenkeepere finder kommunikationsdelen irriterende. De vil bare passe græsset. Så uden at forklejne greenkeepernes færdigheder kan jeg sige, at skriveopgaver og ekstern kommunikation ikke nødvendigvis er deres favoritgesjæft. Hvis du har brug for inspiration eller hjælp til at lave oplæg eller brochurer, kan AI'en assistere dig med kreative formuleringer og gode forslag. ChatGPT kan virkelig gøre det meget lettere at kommunikere, men læg gerne dine egne ord ind i formidlingen, så den bliver personlig.”

Hjælper dig med at skrive bedre

ChatGPT er en AI-baseret sprogmodel, der kan besvare spørgsmål og give råd.

Den bruger træning på store mængder tekstdata og forstår konteksten i samtalen. Ved at gøre ChatGPT til en naturlig del

af din dagligdag overlader du de mindre foretrukne kommunikationsopgaver til den kunstige intelligens, så du har mere tid og overskud til dine kerneopgaver. Du opnår en højere kvalitet på din kommunikationsprodukter, fordi du bliver hjulpet til at formulere information på en klar og overbevisende måde, der gør dine budskaber tydelige.

”Mange har oplevet at være til bestyrelsesmøde og skulle komme med hurtigt svar på et spørgsmål fra medlemmerne.

ChatGPT er en nyttig ressource, når det kommer til kommunikation med bestyrelsen og formidling af vigtige beskeder til medlemmerne,” siger Per Mølgaard Lemming, før han fortsætter:

”Jeg arbejder ikke længere på golfbanen, men jeg ville helt sikkert have gjort brug af AI, hvis det fandtes dengang. I mit arbejde i

sekretariatet får jeg hjælp til at lave oplæg og formulere tekstindhold, og jeg er endnu ikke stødt på en kommunikationsopgave eller et spørgsmål, hvor det ikke giver mening at bruge ChatGPT. Det gør arbejdet meget nemmere.”

Ny partner til pleje af græsset

Hvis du ikke er tilfreds med det første svar, ChatGPT giver dig, kan du fortsætte samtalen og bede om yderligere præcision eller en omformulering af teksten.

”Ofte får jeg et forslag og justerer det, så teksten eller et svaret i sidste ende passer bedre til det, jeg har brug for. Jo mere information, du giver AI'en, desto mere præcist bliver svaret også. Derfor kan du også opnå mere præcise svar ved at omformulere dit spørgsmål. Du kan også bede AI'en om at skrive mere eller mindre formelt, alt efter hvad du bedst kan lide.”

Som greenkeeper kan du spørge ChatGPT om fakta og få kreative ideer, ligesom du kan få gode råd omkring alt lige fra pleje af græsset, skadedyrsbekæmpelse, vandingsteknikker og gødning til vedligeholdelse af udstyr og bæredygtighedsinitiativer.

GUIDE: HVORDAN GØR MAN?

- 1 Opret en profil med din e-mailadresse og formuler de spørgsmål, du gerne vil have svar på. Skriv klare og præcise anmodninger, hvor du tydeligt definerer, hvad du vil have svar på.
- 2 Test svaret ved at komme med forskellige anmodninger. Finjuster din forespørgsel for at opnå mere præcise eller relevante svar fra ChatGPT.
- 3 Vær opmærksom på, at ChatGPT er baseret på generel viden og ikke altid tager højde for lokale eller specifikke forhold. Husk at tage svarene med et gran salt og kombiner dem med din egen ekspertise.

Vil du vide mere, er du altid velkommen til ringe til sekretariatet for rådgivning i ChatGPT, ligesom Danish Greenkeepers Association er undervejs med nogle kurser i brugen af værktøjet.

Vær kritisk over for dit nye værktøj

Kunstig intelligens er nyttigt på mange områder, men ChatGPT's svar er baseret på generel viden og producerer derfor ikke altid perfekte, præcise eller fejlfri svar. Derfor er det vigtigt at være kritisk og validere de svar, værktøjet genererer. Du skal ikke automatisk tage svarene for gode varer, men bruge din egen viden, dømmekraft og erfaring.

” Du skal ikke automatisk tage svarene for gode varer, men bruge din egen viden, dømmekraft og erfaring.

EKSEMPEL

Hvad er den bedste metode til at forbedre trivslen blandt medarbejdere på golfbanen?

Når det kommer til at forbedre trivslen blandt medarbejdere på golfbanen, er der flere metoder, der kan være effektive. Her er nogle af de bedste metoder:

1. **Skab en positiv arbejdskultur:** Fokuser på at skabe en positiv og støttende arbejdskultur, hvor medarbejderne føler sig værdsatte og respekterede. Dette kan opnås ved at fremme åben kommunikation, samarbejde og anerkendelse af præstationer.
2. **Tilbyd træning og udviklingsmuligheder:** Give medarbejderne mulighed for at forbedre deres færdigheder og viden inden for golfbranchen gennem træning og udviklingsprogrammer. Dette vil ikke kun øge deres trivsel, men også deres faglige kompetencer.
3. **Fremme work-life balance:** Balance mellem arbejde og privatliv er afgørende for medarbejdernes trivsel. Sørg for, at medarbejderne har tid og mulighed for at nyde deres fritid og have en ordentlig work-life balance.

Tip! Hvis du vil vide mere, kan du fortsætte samtalen med ChatGPT og få svaret uddybet. Følg f.eks. op med *Uddyb punkt 2* eller *Hvordan lykkes jeg med punkt 1?*

Per Mølgaard Lemming fortæller, at han forud for vores snak om, hvordan AI kan hjælpe greenkeeperen med at blive mere effektiv i hverdagen, faktisk har stillet ChatGPT samme spørgsmål. ChatGPT kommer retur med en besvarelse, der ikke var så ringe endda, lyder det fra Per.

”Jeg var vildt begejstret for svaret og havde ikke noget at tilføje, særligt konklusionen rammer hovedet på sømmet. Det er altså et pragtfuldt værktøj til at hjælpe greenkeepere med deres arbejde. Men det er et vigtigt budskab, at svarene aldrig er en absolut facitliste. Du skal altid tage stilling til, om det giver mening, eller om der er noget, du ønsker at redigere, før du bruger det i den virkelige verden.”

FÆLLESSKAB: KOMMUNIKATION

5 EKSEMPLER – HVAD KAN DU BRUGE CHATGPT TIL?

- 1 **Skadedyr og sygdom:** Få hjælp til at identificere og behandle skadedyrsangreb og plantesygdomme.
- 2 **Pleje og vedligehold:** Få råd om pleje og vedligeholdelse af græsarealer – herunder beskæring, vanding og gødning.
- 3 **Valg af planter og græssorter:** Få hjælp til at træffe informerede beslutninger om valg af planter og græssorter, der er velegnede til specifikke miljømæssige forhold.
- 4 **Bæredygtighed:** Få vejledning om bæredygtige praksisser, såsom vandbesparelse, reduktion af kemikaliebrug og implementering af miljøvenlige løsninger.
- 5 **Kommunikation:** Opnå bedre kommunikationen med medlemmer, bestyrelsen eller andre interessenter. Få hjælp til at formulere klare og præcise beskeder, besvare spørgsmål og give relevant information.

EKSEMPEL

Giv mig et par stikord til en brochure om biodiversitet på golfbanen

Stikord til en brochure om biodiversitet på golfbanen:

1. Introduktion til biodiversitet på golfbanen
2. Vigtigheden af at bevare og fremme biodiversitet
3. Insekthensyn og naturoplevelser
4. Bier og deres rolle i biodiversitet på golfbaner
5. Plejeplaner og skabelse af velegnede levesteder
6. Effekten af golfaktiviteter på natur og miljø
7. Succeshistorier og eksempler på golfklubber med fokus på biodiversitet
8. Tips til spillere og besøgende om at respektere og nyde naturen på golfbanen.

Husk at kontakte relevante kilder og eksperter for at få yderligere information og data til brochuren.

Tip! Du kan fortsætte samtalen med ChatGPT for at få mere hjælp. Følg f.eks. op med *Skriv en tekst om punkt 1, 2, 4 og 8 til brochuren*. Du kan også fortælle den, at målgruppen er medlemmerne, og at sproget skal være uformelt.

En green er ikke bare en green.

Og sand er ikke bare sand.

Du kender sikkert Dansand for vores rene topdressand til greens. Men vi har også en række andre produkter til golfbanen som vækstlag, stigrus, drængrus og bunkersand - eller topdressinger med humus. Med Nordeuropas mest avancerede blandeanlæg leverer vi kundespecificerede blandinger tilpasset

den enkelte bane, hvad enten du har fortynding af filt, tilførsel af næringsstoffer eller renovering af vækstlaget i fokus. Ring direkte til Anders Heide Houe på 40 56 58 22 og bliv klogere på de mange muligheder til din golfbane.

➤ **Se mere om Dansands mange produkter til din golfbane på [Dansand.dk/golf](https://dansand.dk/golf)**

Dansand A/S
Lervejdal 8b
DK-8740 Brødstrup

Det bedste råd, når vejret driller: Fortæl om det

Gennem de seneste år er udfordringer med vejret i tiltagende grad kommet i vejen for greenkeepernes arbejde med at pleje banen, og i mange klubber har det faktisk ført til gnidninger mellem medlemmerne og det personale, der tager sig af greens og fairways. Men det er vigtigt, at man i klubberne lærer at tale sammen, når vejret truer med at tage magten over banerne, siger DGU-konsulent.

TEKST: CARSTEN GOTTLIEB
FOTO: ADOBE STOCK

En god greenkeeper er et skridt foran, når han plejer sin bane. Men nogle gange er det medlemmerne, han skal pleje. Og det er en fordel at være ude i god tid.

Naturen har stærke kræfter, og selvom vi mennesker har mange våben at stå imod med, er vi nogle gange tvunget i defensiven. Sådan er det hyppigt i golfklubberne i disse år, hvor vores vejr har gennemgået forskellige ændringer. Klima-

ændringerne forandrer årstidernes forløb, og det går så hurtigt for tiden, at vi har svært ved at følge med.

Hos Dansk Golf Union er banechef Torben Kastrup Petersen blevet bekendt med en del diskussioner og konflikter igennem de senere år, hvor stridens æble var medlemmernes utilfredshed med den måde, greenkeeperne lod banen præsentere sig.

"Vi besøger jo omkring 250 klubber hvert år, så vi hører meget om, hvad der optager medlemmerne. I de senere år har det flere og flere gange handlet om banens udseende og kvalitet, når greenkeeperne bliver udfordret af vejret," siger Torben Kastrup Petersen.

Hvad kan et informationsmøde gøre?

Torben Kastrup Petersen har både hørt frustrationer fra spillere og medlemmer, der ærgrer sig over, at greenkeeperen ikke skrider ind over for skader fra f.eks. tørke

eller svamp. Og han har lyttet til ærgrelsen hos greenkeepere, der har lyttet til beklagelser fra banens brugere.

"Vores råd i sådan en situation har været det samme i flere år: Har I talt om det? Har greenkeeperen fortalt om, hvorfor banen ser sådan ud for tiden? Meget ofte er svaret, at det har de ikke," forklarer han.

Greenkeeperen kan f.eks. indkalde til et møde, hvor medlemmerne kan få en forklaring på nogle af de aktuelle udfordringer. Det kan f.eks. være orientering om de restriktioner, der er på pesticider, eller det kan handle om, hvordan de ændrede vejrmønstre udfordrer de redskaber, som en greenkeeper har til sin rådighed.

"Jeg har fuld forståelse for, hvis en greenkeeper ikke bryder sig om at skulle arrangere møder og holde oplæg og den slags. Han er måske bedre tilpas med at være ude i det fri og arbejde på egen hånd. Sådan er hans daglige job jo." →

" Vi kan planlægge mødet og hjælpe med at sætte en dagsorden, og vi møder også gerne op og hjælper med at få mødet til at fungere godt.

i TORBEN KASTRUP PETERSEN

"Men derfor tilbyder DGU også at hjælpe til. Vi kan planlægge mødet og hjælpe med at sætte en dagsorden, og vi møder også gerne op og hjælper med at få mødet til at fungere godt," siger Torben Kastrup Petersen.

Han fortæller, at han allerede har prøvet at træde ind som en slags mægler i en svær situation, hvor bølgerne gik højt i en klub. Og det gjorde en stor forskel, at parterne fik større forståelse for, hvilke udfordringer der er tale om.

Konstruktiv forventningsafstemning

Rammen om udfordringen er jo, at vi kan være på vej imod en ny type bane, der har et andet udtryk og udseende. Simpelthen fordi det er nødvendigt, når vi står over for så anderledes et vejrlig.

"Nogle klubber har allerede ændret deres standarder for, hvordan banen skal se ud og hvordan den skal vedligeholdes.

Det er én måde at løse problemerne på. Forventningsafstemning er mindst lige så vigtigt som at vedligeholde græsset.

"Vi skal dog også have forståelse for, at det er forskelligt, hvad der er på spil i de forskellige klubber. I en high end-klub med besøg fra både ind- og udland er det ikke god en løsning, at man bare sænker sin standard. Banens beskaffenhed har jo både stor betydning for det spilletekniske og det æstetiske. Det ændrer bare ikke ved, at man må starte med at tale sammen, før man kan løse problemerne," forklarer Torben Kastrup Petersen.

Han bemærker, at der allerede er et udviklingsarbejde i gang for at få nye græssorter, som passer bedre til vores nuværende klima. Men det tager typisk 20 år at udvikle en ny græssort. Så man skal have en strategi for, hvad man gør i mellemtiden.

Den pro-aktive greenkeeper

Den dagligdag, som Torben Kastrup Petersen ofte har set ude i klubberne, er desuden sjældent så konfliktfyldt, som de implicerede har tendens til at opfatte.

Hvis greenkeeperen får gentagne klager, kan det f.eks. være fra en gruppe af de meget aktive spillere, som ofte er på

banen. Greenkeeperen kan have oplevelsen af en hverdag, som er fuld af klager, men han kan jo ikke vide, om utilfredsheden ligger hos en lille gruppe, mens resten af medlemmerne er godt tilfredse. Eller om den lille gruppe i virkeligheden taler for en stor gruppe af medlemmer.

"Den situation kan du kun opklare ved at holde et møde, som både giver medlemmerne mulighed for at fremsætte deres klager og giver greenkeeperen en chance for at forklare, hvorfor han måske kun har mulighed for at gøre begrænset modstand imod naturskabte udfordringer," siger Torben Kastrup Petersen.

"Og hvis greenkeeperen er pro-aktiv og holder dette møde, FØR udfordringerne bliver tydelige ude på banen, vil det løse situationen, før den overhovedet opstår."

Torben Kastrup Petersens vigtigste råd til greenkeeperne, som gerne vil undgå misforståelser med medlemmerne, er, at de skal informere om udfordringerne.

Og hvis de er usikre på, hvordan de skal afholde et info-møde: At kontakte Dansk Golf Union.

"Der er hjælp at hente hos os. Alle er interesseret i glade spillere," siger Torben Kastrup Petersen. 📌

TEMA: KLIMAFORANDRINGER

ET EKSEMPEL FRA VIRKELIGHEDEN ...

I arbejdet med denne artikel stødte vi på en historie fra en bane i Østjylland, hvor greenkeeperen tager tyren ved hornene og prøver at informere medlemmerne.

Greenkeeperen havde inviteret til en banevandring, hvor han havde gravet nogle huller i banen og forklarede medlemmerne, hvordan han arbejder med dét, der foregår under overfladen. Eksempelvis at han i en periode begrænsede vandingen på et område af banen, fordi han ønskede, at græsrodderne voksede dybere ned i vækstlaget.

De fremmødte medlemmer var meget interesserede i at blive klogere på, hvordan en greenkeeper arbejder, og de var glade for at se konkrete eksempler på, hvad der udfordrede pleje af banen, og hvordan der blev arbejdet med det. Samt naturligvis også, hvilke midler det ikke er tilladt for greenkeeperen at bruge.

Solum er medlem af DGA VIP Erhvervsklub

Topprodukter til golfbaner

GreenMix
TeestedMix
BoldMix
D-GroMix
Kvartssand
Bunkersand

Vi er specialister i græs og er landsdækkende leverandør af vækstmedier, topdres, sand og maskinydelser til golfbaner.

Produkterne er kontrollerede og dokumenteret fri for urenheder, ukrudt og vækstsygdomme og vækstprodukterne er med høj mikrobiel aktivitet.

Kontakt
Claus Svenstrup Nielsen
Tlf. 21 61 30 45
Email: csn@solum.dk

solum.dk

Greenkeeperne har stadig ro i maven

Vi har talt med nogle af de greenkeepere, som har kæmpet med vejrguderne i løbet af året. Selvom de alle har haft deres udfordringer med græsset, siger de samstemmende, at samarbejdet med klubben og medlemmerne er gået godt hos dem.

TEKST: CARSTEN GOTTLIEB
FOTO: PRIVATE

Vi bad greenkeepere fra forskellige klubber om at besvare tre spørgsmål;

- Har du haft problemer med væksten?
- Har det givet dig nogle problemer med medlemmer eller andre spillere?
- Har det her forår/sommer givet dig søvnløse nætter?

Morten Terkelsen
Chefgreenkeeper, Esbjerg Golfklub

1 Har du haft problemer med væksten?

Ja, jeg synes, der har været udfordringer med væksten grundet de vejmæssige omstændigheder, hvor det både har været vådt, koldt og tørt. Så det har da givet lidt panderynker i år.

2 Har det givet dig nogle problemer med medlemmer eller andre spillere?

Nej, til trods for en svær start på året har banerne egentlig præsenteret sig meget godt, så jeg har ikke oplevet utilfredse spillere eller bestyrelsesmedlemmer.

3 Har det her forår/sommer givet dig søvnløse nætter?

Nej, jeg har efterhånden været i faget i så mange år, så det med søvnløse nætter er kun, fordi jeg skal op om natten for at gå på toilettet.

Kristoffer Harreby
Chefgreenkeeper, Vejle Golf Club

1 Har du haft problemer med væksten?

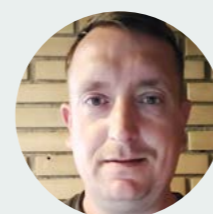
Ja, det har været et mærkeligt græs-år. Man skal være klar til at omstille sig hurtigt. Det var svært at få gang i græsset i foråret, da det var koldt og blev tørt. Så kom regnen i juli, som satte ekstra gang i græsset.

2 Har det givet dig nogle problemer med medlemmer eller andre spillere?

Jeg oplever en god forståelse fra baneudvalg og bestyrelse. Vi har banemøde hver anden måned, hvor jeg sætter udvalget ind i diverse problemstillinger, som de kan videregive til deres sektioner, før der opstår en falsk historie på terrassen.

3 Har det her forår/sommer givet dig søvnløse nætter?

Sover heldigvis om natten.

Michael Vestergaard
Chefgreenkeeper, Hals Golf Klub

1 Har du haft problemer med væksten?

Jeg vil sige det sådan, at der er flere forskellige ting, der skal være opfyldt, før væksten i græsset er optimal. Men grundlæggende var vores forår meget koldt og væksten minimal langt ind i foråret. Derfor var specielt vores vinterskader på greens lang tid om at komme sig i år.

Da vi så endelig fik noget varme, var det sommerlignende tilstande over en længere periode, og uden vand på vores fairways går det stærkt med at sætte væksten ud igen på dette område. Vi ligger på en sandet jord, så banen dræner generelt rigtig godt. Vi har kun vand på vores greens og teesteder her i klubben, men anvender enkelte små mobile vandingsmaskiner til nyetablerede fairways-områder for at give det nye græs på disse områder de bedste betingelser.

2 Har det givet dig nogle problemer med medlemmer eller andre spillere?

Generelt vil jeg sige, at vores egne spillere tager det meget roligt, og de ved, at vi kæmper for at forbedre tilstanden på banen specielt i foråret. Jeg synes, vi er gode til at informere vores egne medlemmer – men også gæster – om hvad der sker med banen.

3 Har det her forår/sommer givet dig søvnløse nætter?

Vækstbetingelserne er også meget forskellige fra bane til bane. Men man har altid sin faglige stolthed og vil til enhver tid gøre det bedste for banen med de ressourcer, der nu engang er til rådighed. Når man så kan se, at der går længere tid i foråret, før spillekvaliteten er, som den burde, giver det da udfordringer. Men ligefrem søvnløse nætter har vi ikke her. 🍷

” Man har altid sin faglige stolthed og vil til enhver tid gøre det bedste for banen.

Efteruddannelse

Vidste du, at Sandmoseskolen kan afholde kurser ude hos jer på golfbanerne?

Vi planlægger sammen og lægger kurserne, når I har tid.

Ring og få en god snak om mulighederne.

Annie Sønderby
Tlf. 2120 7196

AMU Nordjylland
Sandmoseskolen
Tlf. 9633 2626 | www.amunordjylland.dk

Vejen til en grøn fremtid

www.rts.dk

EN GRØN FREMTID...

GREEN, Teested, bunker, driving range, forgreen, FAIRWAY, pot bunker, rough...

BLIV GREENKEEPER HOS OS

ELLER UDDAN DIG TIL MELLEMLIDER

Læs mere om vores uddannelser og AMU-kurser på www.rts.dk eller scan koden.

Roskilde Tekniske Skole
Vihvorde
Køgevej 131
4000 Roskilde
46 300 400

Danmarks største jordbrugsskole med masser af arbejdsmarkeds- og erhvervsuddannelser inden for alle grønne fag.

Vi skal lære at pleje banerne i et nyt klima

i

AABYBRO GOLFklub FOTO: JENS CHRISTENSEN

Meteorolog Jesper Theilgaard er ikke overrasket over, at golfklubber river sig i håret over sommervejrets hårde behandling af banerne. Greenkeeperne har jo endnu ingen erfaring i at vedligeholde banerne i det nye vejrlig, som menneskabte klimaændringer medfører.

TEKST: CARSTEN GOTTLIEB

Jesper Theilgaard og hans kolleger har advaret os i mange år, og denne sommer blev det tydeligt, hvad de har talt om: Vores vejr ændrer sig.

At klimaet forandrer skyldes nogle af de vaner, vi mennesker har tillagt os, står efterhånden klart for alle.

Men det hjælper naturligvis ikke greenkeeperen, når fairway i flere uger er enten oversvømmet eller udtørret. Her er der brug for nogle mere praktiske råd og konkret information.

Så vi har spurgt Jesper Theilgaard, hvad greenkeeperen og golfspillerne egentlig skal gå og forberede sig på.

Naturen bliver snydt for en pause

Meteorologen starter med at udtrykke forståelse for situation.

"Det er klart, at så store ændringer i vejret skal skabe udfordringer. Greenkeeperen er lært op under et gammelt klima, som ikke længere er det samme. Alle erfaringer, man har haft med at så og klippe og pleje en golfbane, har fået mindre værdi, fordi klimaet nu ændrer sig ret hurtigt," siger Jesper Theilgaard.

Noget af klimaændringen har allerede været aktuelt i flere år. De lune vintre uden ret meget sne og frost har allerede i længere tid lagt pres på græstæppet.

"Naturen får ikke den hvilepause i vinterperioden, som den er vant til. Det bliver som en slags stress for græsset, at vi har mindre distinkte årstider, fordi det græs, som vokser hos os, er vant til kolde vintre," konstaterer Jesper Theilgaard.

De ændrede årstidsmønstre har allerede ført til et arbejde for at udvælge eller udvikle nye græssorter – på samme måde som landbruget gennem en periode har været på udkig efter, om det danske klima bliver mere velegnet til nye afgrøder.

Vejret låser sig fast

Den anden store klimaforandring har vi

både i Danmark og andre steder i verden set mange eksempler på i 2023, nemlig tendensen til at vejret 'låser sig fast' gennem en usædvanligt lang periode.

Det kom i år til udtryk som en meget varm og tør juni måned, der pludselig vendte og blev efterfulgt af en helt utroligt regnfuld juli. Begge perioder var længere, end vi har været vant til under vores himmelstrøg, og samtidig var de med højere temperaturer og flere mm i regnmåleren.

"2023 har været ret ekstremt, og vi skal ikke forvente, at det bliver ligesådan hvert år. Men vi kommer til at opleve sådan nogle somre meget oftere, end vi gjorde tidligere i vores levetid. Vejret låser sig fast i regimer, det har svært ved at bryde ud af. Det vil ske meget hyppigere.

"Med klodens opvarmning er der simpelthen kommet mere energi i atmosfæren, og derfor må vi konstatere, at skybrud er kommet for at blive, og at der

kommer længere perioder med enten tørke eller nedbør," slår Jesper Theilgaard fast.

Nedbør er en større udfordring end tørke

Mange steder i verden betyder klimaændringerne bl.a., at de skal passe bedre på grundvandet. Det behøver ikke nødvendigvis blive et problem i Danmark, men der kan alligevel sagtens komme perioder, hvor det kan blive en udfordring for greenkeeperne at have vand til de tørre baner.

"Jeg har tidligere slået til lyd for, at vi i Danmark skulle have nogle flere vandreservoirs eller cisterner, hvor vi kan gemme noget af vandet fra de perioder, hvor vi har nok af det. På en golfbane kunne det formentlig gøres i form af en eller flere søer. Men faktisk vil jeg tro, at golfbanerne kan få en større udfordring

med nedbøren og baner, der står under vand i forholdsvist lang tid ad gangen," vurderer Jesper Theilgaard.

Han gætter på, at udsigten til meget våde baner bedst kan løses ved at finde frem til nye græssorter, som er hårdføre over for denne vejrtype. 🇫

Husqvarna

Velkommen til fremtiden inden for kommerciel plænepleje

CEORA

Bæredygtighed i danske golfklubber

Hvad ved vi om vand, energi, affaldssortering og materialer til pleje og vedligeholdelse af golfbaner ud fra et bæredygtighedsperspektiv? Netop dette er vi langt klogere på i dag, efter at 10 klubber i foråret har medvirket til en spilbaseret dataindsamling med støtte fra R&A og Dansk Golf Union.

TEKST: JACOB THOMSEN, BÆREDYGTIGHEDSKONSULENT, DANSK GOLF UNION
FOTO: SØREN BOYE NIELSEN

Processen er bygget op omkring et dialogbaseret koncept, der er tematiseret omkring den situation golfklubben befinder sig i. Det vil sige: Hvad er det for en klub? Hvor mange medlemmer er der?

Hvad er vi stolte af i klubben? Hvor gammel er klubben? Herfra taler vi om, hvilke tiltag og initiativer klubben har og er i gang med at knytte til de fire områder, vand, energi, materialer til bane og klubhus samt affald.

Claus Valter fra Birkemose udtaler: "Det er en god proces, hvor både bestyrelsen, greenkeeper og jeg som manager får et fælles overblik over, hvor vi er samt en ramme for, hvor vi står stærkt og kan udvikle os."

Foruden Birkemose Golfklub fandt der ligeledes gode dialoger sted i Aabybro, Herning, Øland, Løkken, Århus Aadal, Nexø, Værløse, Roskilde og Holstebro Golfklub fra april til juni måned. Overordnet set er alle de klubber, jeg har været i dialog med, bevidste om, at den grønne omstilling er og bliver en del af golfsporten. Der er mange gode initiativer på vej, og flere klubber er nået langt. Dog er der klubber, der endnu ikke er bevidste om de muligheder samt indsatsområder, der kommer med den nye ESG-dagsorden (se faktaboks), herunder de krav, de kan blive mødt med fra andre virksomheder.

Dermed ser jeg et stort udviklingspotentiale for de danske golfklubber, hvortil vi i efteråret kommer til at præsentere et nyt bæredygtigt uddannelsesforløb for de

danske golfklubber. Et praktisk forløb med afsæt i det niveau, som klubber har på nuværende tidspunkt.

Jens Elvang – Golfmanager Aarhus Aadal Golf Club har noteret sig følgende, efter at vi har været i dialog om bæredygtig og grøn omstilling hos klubben:

"Grøn omstilling og bæredygtighed har stort fokus i Aarhus Aadal Golf Club, både når det gælder driften af bygninger – klubhus, bagbygninger, driving range mm. – og driften/plejen af golfbanen.

Dansk Golf Union har med ansættelse af en bæredygtighedskonsulent sat fokus på området og kan nu understøtte klubberne i dette arbejde.

Vi har i Aarhus Aadal Golf Club haft glæde af dette tiltag, hvilket, jeg vurderer, er essentielt for udvikling og videndelingen på området. Det, at arbejde med hele klubben, de ansatte, bestyrelsen og medlemmer giver sammenhold og handling i klubben."

Dialogen med klubberne ledte blandt andet frem til flere forskellige temaer for de fire områder:

1 Energi

Her er der et højt fokus på forebyggende adfærd, justeringer af nuværende drift, robotter og ny grøn teknologi.

Det at ændre adfærd er på sin vis det sværeste, så der er gode takter på energiområdet, og at de nye løsninger implementeres og har gavnlig effekt.

2 Materialer

Området dækker bredt, dog har vi særligt fokus på sand, pesticider og gødning i dialogen med klubberne.

Her er det tydeligt, at klubberne har haft et særligt fokus på at reducere mængden af pesticider, og at de har en forventning til, at brugen af pesticider vil blive udfaset i fremtiden. Sand derimod, som vægter tungt, når det kommer til CO₂ belastning og dermed er en væsentlig del af klimapåvirkningen for driften, er der flere klubber, der er blevet mere bevidste om efter dialogen. Om bevidstgørelsen leder til øget adfærd, må tiden vise, men vi har i Dansk Golf Union udarbejdet en online CO₂ beregner, der er frit tilgængelig for klubber, og hvor de nemt kan måle og følge deres CO₂ aftryk.

Andet

Der må desuden siges at være fuld fart på biodiversiteten, det er imponerende, hvor mange stærekasser, vildfugle-beskrivelser, insekthoteller og naturforbedrende initiativer, der finder steder rundt omkring i de danske golfklubber.

3 Affaldssortering

Det må siges være den 'lavthængende frugt' af de fire områder og mange klubber er her nået virkelig langt og har mange gode løsninger, der fjerner affald fra banen. Hvis du endnu ikke har fundet en god løsning i din klub, vil jeg foreslå, at du snakker med Birkemose Golfklub eller Sorø Golfklub.

Dermed ikke sagt, at det ikke er andre gode løsninger på de danske golfbaner, for det er der helt sikkert. Jeg bliver virkelig stolt, når jeg ser alle de tiltag, der er lavet i klubberne.

4 Vand

Vand er svært, vi kan ikke undvære det, vi vil ej heller have for meget eller for lidt af det. Her fandt jeg i dialogen frem til, at der er mange tiltag i gang i relation til at opsamle regnvand og overfladevand samt at skabe nye søer og reservoirer til at kunne være selvforsynende. Der er også flere klubber, der har fokus på, at sprinklerne er indstillet og optimeret til driften samt, at fokus her generelt er højt.

Dialogen med de 10 klubber er desuden understøttet af en stor landsdækkende spørgeskemaundersøgelse der bl.a. viser, hvor højt fokus er på følgende områder i de danske golfklubber på en skala fra 1-10 (høj).

- Bæredygtig fokus på energiforbrug: 6,26 i gennemsnit
- Fokus på reducere af pesticider: 7,57 i gennemsnit
- Bæredygtig fokus på vandforbrug: 7,00 i gennemsnit
- Fokus på affaldssortering: 7,63 i gennemsnit

Det er positivt at se det høje fokus på pesticidområdet, da dette har været et indsatsområde for Dansk Golf Unions banekonsulenter i flere år. Desuden er vores vurdering, at det høje gennemsnitlige fokus på affaldssortering ligeledes skyldes de adfærdsændringer, der sker i private hjem i disse dage. **F**

FÆLLESSKAB: BÆREDYGTIGHED

HVAD BETYDER ESG?

I de finansielle markeder er der kommet en stigende erkendelse af, at selskabers værdi ikke kan vurderes alene på grundlag af finansielle oplysninger. ESG-data (Environmental, Social & Governance) anvendes nu i høj grad ved vurdering af selskabernes langsigtede vækstmuligheder, indtjeningssevne og risici. ESG-data bliver derved brugt som en integreret del i vurderingen af selskabernes værdiskabelse og i selve værdiansættelsen. ESG-data er blevet nøgletal for investorer, långivere og analytikere – og derfor skal oplysningerne være relevante, sammenlignelige og pålidelige.

Kilde: Danske Revisorer
www.fsr.dk/esg

VINDERE A-RÆKKEN

Vinder Morten Jensen i midten flankeret til højre af 2. pladsen Tobias Danielsen og til venstre 3. pladsen Michael Bertelsen.

VINDERE B-RÆKKEN ↓

Vinder Andreas Hedegaard Maj i midten flankeret til højre af 2. pladsen Hans Jacob Tækker og til venstre 3. pladsen Bo Dahl Nielsen.

DM for greenkeepere

Hvert år samles greenkeepere, som har kvalificeret sig i DGA-masters, for at deltage i DM for greenkeepere. I år blev mesterskabet afholdt på Marbæk Banen hos Esbjerg Golfklub.

TEKST: PER LEMMING, SEKRETÆR I DGA
FOTO: PER LEMMING

DM for greenkeepere har et dobbelt formål: At fremme samhørigheden mellem greenkeepere, men turneringen fungerer også som en platform for DGA til at mødes med både DGU, GAF og PGA, som hvert år bliver inviteret med til turneringen.

Under afslappende forhold mødes alle for at styrke samarbejdet med de øvrige organisationer i golfverdenen.

Marbæk banen i Esbjerg er med sin naturskønne beliggenhed og udfordrende layout den perfekte kulisse for dette arrangement. Omgivet af den skønne vestjyske natur, kombinerer banens skovklædte

områder med åbne landskaber og udfordrende vandhazarder. Dette er med til at skabe en unik og inspirerende atmosfære for spillerne.

Tak til alle, der bidrog

DGA vil gerne sige tak for den vellykkede afvikling af DM for greenkeepere på Marbæks flotte bane i Esbjerg Golfklub.

Det var en fantastisk begivenhed, der blev gennemført på en meget professionel og imødekommende måde. Esbjerg Golfklub fortjener stor ros for at være en fremragende vært. Vi vil også gerne takke

Morten og hele holdet af greenkeepere i Esbjerg Golfklub for den flotte bane.

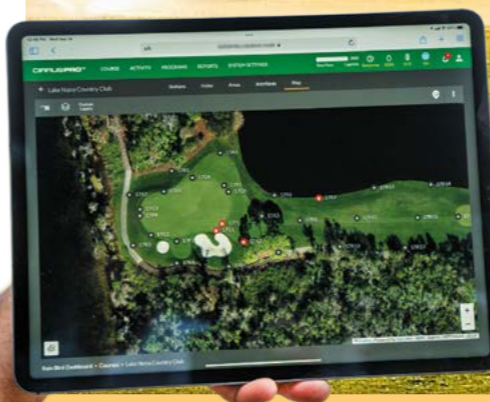
Der skal også lyde en stor tak til Golfmachines, der er turneringsponsor samt en tak til Reesink Toro, som var sponsor på pølsevognen.

Tillykke til vinderne

Endelig vil vi gerne takke alle deltagere i DM for greenkeepere, som bidrog til at gøre det til en god dag, og vi vil ønske stort tillykke til vinderne. 🎉

NYHEDER 2023

CIRRUS PRO & DEN NYE 952 SPRINKLER

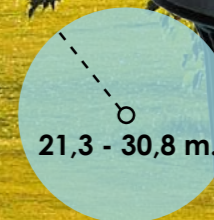

CIRRUSPRO™

Udviklet til fjernstyring!

Med nyheden fra Rain Bird får du med CIRRUS PRO nu de samme funktioner fra din pc, direkte på din mobile enhed

Kontakt os i dag og hør mere om vores nyheder og hvad vi kan hjælpe jer med

DEN NYE 952 SPRINKLER

Nu med kastelængde op til 30,8 meter

- Automatisk stator-justering
- Indbygget trykregulator
- Patenteret selfflushing-funktion
- Memory ARC-teknologi*

*Gemmer indstillinger for henholdsvis Full circle og Part circle

DGA og Erhvervsklubben har i uge 24 afholdt

Roadshow

i Viborg, Odense Eventyr og Køge Golfklub

Et unikt samarbejde bringer greenkeepere og Erhvervsklubben tættere sammen. Temaet for dette år var 'nyheder,' og det var tydeligt, at Erhvervsklubben havde arbejdet hårdt for at levere på dette løfte.

TEKST: PER LEMMING, SEKRETÆR I DGA
FOTO: PER LEMMING

Roadshowet samlede over 400 greenkeepere og 22 medlemmer af Erhvervsklubben fra hele landet. Arrangementet blev afholdt på tre forskellige lokationer nemlig Viborg, Odense Eventyr og Køge Golfklub, hvilket gav mulighed for at nå

ud til en bredere målgruppe og udforske forskellige regionale aspekter af golfbanedrift.

Greenkeepere kom fra hele landet, og de fik mulighed for både at udveksle erfaringer med hinanden, diskutere udfordringer, se og høre om de nyeste teknologier og metoder inden for golfbanedrift. Dette netværksaspekt af Roadshowet er uvurderligt, da greenkeeperne kan drage fordel af kollegernes ekspertise og erfaring.

Erhvervsklubben bidrog dog ikke kun økonomisk, men også med værdifuld viden og erfaring fra deres respektive områder.

Erhvervsklubbens 22 medlemmer, som var med, spiller en afgørende rolle ved at præsentere deres produkter, tjenester og innovative løsninger til greenkeeperne.

Dette åbnede døren for potentielle samarbejder mellem Erhvervsklubben og greenkeepere.

Teknologiske fremskridt og fremtidige udfordringer

På Roadshowet var der præsentation af de seneste teknologier, maskiner, udstyr og midler, der er tilgængelige til golfbanedrift. Deltagerne kunne deltage i praktiske demonstrationer og få en førstehåndsoplevelse af, hvordan disse teknologier kan forbedre både banevedligeholdelse og spiloplevelsen. Samtidig var der mange snakke om fremtidige udfordringer, herunder bæredygtighed og miljøvenlige praksisser, der er afgørende for at bevare golfbaners miljøvenlig drift og ressourcer på lang sigt.

Erhvervsklubbens 22 medlemmer spiller en afgørende rolle i DGA's Roadshow ved at præsentere deres produkter, tjenester og innovative løsninger.

Feedback og fremtidige muligheder
Med så mange deltagere og en enorm mængde indsigter og viden, er det vigtigt at indsamle feedback. Når bestyrelsen snakker med greenkeeperne og erhvervsklubben, lytter vi til de tanker og ideer, som de har og tager dem med til næste arrangement. Feedbacken vil bidrage til at forbedre fremtidige Roadshows og sikre,

” Dette partnerskab giver mulighed for dialog og udveksling af erfaringer mellem greenkeeperne og Erhvervsklubben.

at DGA og Erhvervsklubben kan levere værdi på kommende Roadshow. Der vil bl.a. blive kigget på muligheder for mere målrettede arrangementer, der opfylder specifikke behov og interesser inden for golfbanedrift.

Værdien af samarbejde mellem DGA og Erhvervsklubben

Et af de mest bemærkelsesværdige aspekter af samarbejdet mellem DGA og Erhvervsklubben er den vidensdeling der finder sted. Dette partnerskab giver mulighed for dialog og udveksling af erfaringer mellem greenkeeperne og Erhvervsklubben. Det betyder, at greenkeeperne får indsigt i de seneste teknologier og metoder, mens Erhvervsklubben får et dybere kendskab til de udfordringer, der er i golfbanedriften.

Denne vidensdeling er afgørende for at skabe innovative løsninger, der forbedrer kvaliteten af golfbaner.

Samarbejdet mellem DGA, Erhvervsklubben og golfklubberne er et levende eksempel på, hvordan erhvervslivet og professionelle kan arbejde sammen for at styrke en branche. Det handler ikke kun om økonomi, men også om forbedring og innovation. Så fra DGAs side kan vi kun opfordre til at støtte vores medlemmer i Erhvervsklubben. Det viser, at når forskellige aktører trækker på samme hammel, kan de opnå resultater og styrke hele branchen.

Håber, vi alle ses igen til Roadshow 2025. 🚀

En fleksibel partner – fra teested til green

Massey Fergusons historie trækker tråde helt tilbage til 1847, hvor Daniel Massey grundlagde virksomheden, der senere skulle blive til Massey Ferguson. Siden har Massey Ferguson været et af verdens ledende traktormærker.

TEKST OG FOTO: MASSEY FERGUSON DANMARK

"I dag er Massey Ferguson synonymt med maskiner, der er udviklet og konstrueret efter de allerhøjeste kvalitetsstandarder, så de giver vores kunder maksimal effektivitet, pålidelighed og komfort", siger Søren Drejer Jensen, Massey Ferguson Danmark.

"Ligeledes lægger vi hos Massey Ferguson vægt på et højt serviceniveau, hvor kunden aldrig har langt til en forhandler eller til et serviceværksted".

Et højt niveau af ydelse i en kompakt maskine?

Du har brug for en traktor, der både er kompakt og konsekvent hårdt arbejdende. "Et godt eksempel på en fleksibel partner er Massey Fergusons model 1700M, fortæller Søren. "En MF 1700M kan let håndtere de redskaber, der er på en golfbane med præcision – og modellen er bygget efter de samme kompromisløse standarder som Massey Fergusons større traktorer. Alle 1700M modeller – fra 20 til 67 hk – leveres med firehjulstræk som standard, med et væld af PTO-muligheder og valg mellem hydrostatisk eller mekanisk transmission. Alle modelversioner har desuden fartpilot og kan udstyres med undermonteret klipperbord og et væld af andre redskaber", fortæller Søren.

Brug for flere kræfter og plads til endnu flere redskaber?

Har du brug for yderligere kræfter, er MF 5S det perfekte valg. 5S, med den smalle SteepNose motorhjelme og en ydelse op til 145 hk, er det helt rigtige valg, når man har brug for en adræt og hurtig maskine

med klassens bedste udsyn og en fremragende manøvredegytighed.

Massey Ferguson har modeller fra 20 til 400 hk. Så der er altid en model, der passer til netop dit arbejde.

Du kan se meget mere om Massey Ferguson på www.masseyferguson.dk

MF 5S – højeste komfortniveau og klassens bedste traktor til græsarbejde. Her monteret med 'turfdæk' til det optimale græs-setup.

OPLEV MF 1700M:

NÅR DIT ARBEJDE KRÆVER EN FLEKSIBEL PARTNER

RUMMELIG OG SIKKER – OG MED ENDNU MERE UDSKYR

Den fleksible 1700 M har nu endnu mere standardudstyr – ergonomisk betjening, aircondition, opvarmet bagrude med afisning og fire LED-arbejdslys. Alle modelversioner har desuden fartpilot og kan udstyres med undermonteret klipperbord.

Kontakt din lokale autoriserede Massey Ferguson forhandler for mere information samt de endelige priser på modeller og udstyr.

MASSEY FERGUSON® er et globalt varemærke under AGCO Corporation.

EFFEKTIV OG BÆREDYGTIG

Tre- eller firecylindret stage V motorer.

MEKANISK ELLER HYDROSTATISK TRANSMISSION

For en mere præcis og brændstoffeffektiv drift.

HØJTYDENDE HYDRAULISK SYSTEM

Masser af kapacitet til at køre traktorens funktioner og redskabsfunktioner på samme tid.

MASSEY FERGUSON

BORN TO FARM

Miljøvenlig
gødning

GØDNING TIL DEN GRØNNE SEKTOR

ProGræs leverer gødning og andre kvalitetsprodukter til golfbaner, anlægsgartnerne, kommuner og idrætsanlæg.

Indehaver, Niels-Peter Jensen, har 30 års erfaring indenfor den grønne sektor og har indgående viden om bl.a. græs, jord, vanding og næring.

Vi tilbyder:

- Græs- og blomsterfrø
- Gødning og plejeprodukter
- Maskiner og beskæringsværktøj
- Planter, buske og træer
- Græsmaling
- Vandingsække, opbinding m.m.

ProGræs Hastrupvej 10B, 4621 Gadstrup • Tlf. 46 19 00 66 • pro-graes.dk • post@pro-graes.dk
Ring direkte til os: Niels-Peter tlf. 24271787 • Christen tlf. 93394666

Pølser, golfnyheder og beslutningstagere på HL23

Det er efterhånden blevet en tradition for DGA at samle Erhvervsklubmedlemmerne omkring sig, når foreningen tager på messe – naturligvis med egen pølsevogn på standen.

TEKST OG FOTO: LARS THORSEN, JOURNALIST, HAVE OG LANDSKAB

”Vi vil jo gerne have, at vores medlemmer og landets fagfolk på golfområdet kan bruge deres tid på at hilse på hinanden og få det fulde overblik over nyhederne på markedet fremfor at stå i hele og halve timer i mad kø, så vi holder fast i at tilbyde medlemmer og erhvervsklubmedlemmer mad på standen, og det var også en succes i år,” fortæller sekretær Per Lemming.

”Det spritnye golfområde på Have & Landskab var ikke helt så velbesøgt, som tilfældet var på Maskiner under Broen året før, men det er rent naturligt,” forklarer Per Lemming.

”Der var vel omkring 50 medlemmer forbi mod over 300 på Maskiner under Broen, men det skyldes travlhed og ikke mindst, at vi jo var på Roadshow denne sommer til både Viborg, Odense og Køge, og da det både på roadshow og Have & Landskab i udpræget grad er Erhvervsklubbens medlemmer, der fremviser maskinerne, havde mange fagfolk nok set de fleste nyheder allerede. Til gengæld var næsten hver eneste besøgende hos os på HL23 beslutningstagere, og derfor fik vi næsten kun rosede ord for arrangementet fra vores medlemmer og fra Erhvervsklubben,” fortæller Per Lemming, der glæder sig til at se kollegaer og branchefolk igen til Maskiner under Broen 2024 i Middelfart.

Når han selv vurderer, hvad der var mest interessant på golfområdet i år, tøver Per Lemming ikke med at pege på robotklipperne.

”Det begynder virkelig at røre på sig nu. Det er et område, som vi golffolk kan have megen gavn af at holde øje med, og jeg ser robotternes indtog som en hjælp og ikke en trussel. Og det markante netop nu er jo, at flere og flere robotter er styret via GPS fremfor kabler, og det udgør et kvantespring, når det gælder golfbanerne, fordi du ikke skal ud at grave op, hver gang du ønsker at ændre noget på golfbanen. Det udvider virkelig anvendelsesmulighederne,” siger Per Lemming, som ser den største

gevinst i at anvende robotklippere på fairway, i semirough og omkring klubhuse.

Golfmaskiner tog halvdelen af medaljerne

Traditionen tro afholdt Maskinleverandørerne – Park, Vej & Anlæg deres innovationspris på Have & Landskab, hvor hele 28 maskiner var indstillet, hvoraf de otte var Verdensnyheder og 19 var Danmarksnyheder. Konkurrencen har to kategorier med hhv. små og større maskiner, og her tog tre maskiner, der er særligt relevante for golfområdet halvdelen af podieplaceringerne:

DGA havde pølsevogn med til udstillingen Have og Landskab 2023. ”Vi holder fast i at tilbyde medlemmer og erhvervsklubmedlemmer mad på standen, og det var også en succes i år,” fortæller sekretær Per Lemming.

Den elektriske zero-turnklipper Toro Z-Master Revolution fra Reesink Turfcare DK, VREDO Fluid Feeder til biologisk bekæmpelse af gåsebillelarver fra Nellemann Machinery A/S samt det lille, men kraftige robot-skiveklippebord Raymo R48-Craft fra Nomaco Danmark.

Her fremhævede juryen den sølvvindende Toro-klippers hastighed – mens klippekvaliteten stadig er i top og ikke mindst det nye battericellesystem, der tillader udskiftning af enkelte celler fremfor hele batteripakken. ”VREDOs maskine er så ny, at man stadig er i færd med at høste de første erfaringer,” fortæller salgs- og marketingschef Lars Rævsager

”På landets golfbaner og idrætsanlæg må man ikke længere bruge kemi, så greenkeepere og groundsmen er næsten chanceløse, når det gælder gåsebillelarver. Her håber vi, at denne spritnye maskine kan være svaret. Den skærer ned igennem græstørven og placerer nematoder, der er naturligt forekommende rund-

orme, der dræber gåsebillelarverne, så man forhåbentlig kan undgå de helt ødelagte plæner, der opstår, når fuglene er på jagt efter larverne,” siger Lars Rævsager, der ser frem til, at Dansk Golfunion dette efterår begynder at teste metoden på en golfbane i Danmark.

Raymos klippebord overraskede juryen, fordi maskinen ser lille ud – men er kraftigere, end man tror og samtidig lav nok til at køre under f.eks. solcelleanlæg og samtidig i stand til at udføre opgaver, der normalt kræver en slagleklipper. ▶

Den nye standard for vinterbeskyttelse

Bioinspireret eksplosiv ydeevne

Medallion TL er et svampemiddel hvilket sikrer et højt niveau af sygdomsbekæmpelse og holdbare resultater. Den markante Contact+ effekt bekæmper skadelige patogener på blåde, strå og jordoverflade.

Brug plantebeskyttelsesprodukter sikkert. Læs altid etiket og produktoplysninger for brug. Medallion TL® er et registreret varemærke, der er ejet af Syngenta Group Company. Medallion TL indeholder fludioxonil. For yderligere produktinformation, advarselstekster og -symboler, se venligst syngentaturf.se

Distribueret i Danmark af LINDS SEMENCO Email: mml@semenco.dk Web: www.linds.dk

Forbered dig på **DGA** Uddannelsesugen 2023

Lær bl.a. mere om bæredygtighed, miljøvenlig pleje, kommunikation, fremtidens design, EU-lovgivning, robotteknologi, fremtidens græsser og hemmelighederne fra old school greenkeeping.

TEKST: JESPER BRANDT, BESTYRELSESMEDLEM DGA, CHEFGREENKEEPER AALBORG GOLFKLUB
FOTO: HOTEL SVENDBORG

Året 2023 tegner til at blive et spændende år indenfor greenkeeping og ansatte på golfbanen, da DGA Uddannelsesugen vender tilbage med en endnu mere ambitiøs dagsorden end nogensinde før.

Den kommende uge med uddannelse og netværk finder sted på en smuk lokation i hjertet af Danmark, nemlig Hotel Svendborg. I ugens løb vil vi udforske nøgleemner som bæredygtighed, fremtidens græsser og den essentielle kommunikation mellem greenkeepere og klubmedlemmer.

Fremtidens græsser og miljøvenlig banepleje

Et af højdepunkterne på årets DGA Uddannelsesuge vil være dybtgående diskussioner om 'Fremtidens græsser.'

Med klimaforandringer i tankerne og behovet for at bevare vandressourcerne er golfbaner i hele Europa på udkig efter græssorter, der kan modstå de udfordrende forhold.

Deltagerne får mulighed for at udforske de nyeste banebrydende græsarter og teknologier til miljøvenlig græspleje, herunder den stigende brug af robotplæneklippere for at optimere græsplejen.

Kommunikation og trivselsundersøgelser

For en golfbane er god kommunikation afgørende. På DGA Uddannelsesugen vil der være fokus på emnet kommunikation mellem greenkeeping-teams og klubmedlemmer.

DGU kommer og fortæller om deres nyeste trivsels-

undersøgelse. Gennem bedre kommunikation kan golfbaner opnå øget samarbejde og forståelse mellem ledelse og personale.

Golfbanedesign og old School greenkeeping

Selvom teknologien spiller en vigtig rolle i moderne greenkeeping, er traditionelle metoder stadig uundværlige. DGA Uddannelsesugen vil hylde 'Old School Greenkeeping' og fremhæve vigtigheden af at bevare tidstestede praksisser. Banearkitekter vil også dele indsigt om, hvordan golfbane design kan fremme bæredygtighed og miljøbevidsthed, samtidig med at de leverer enestående spiloplevelser.

EU-lovgivning og bæredygtighed

Med EU's øgede fokus på bæredygtighed og miljøbeskyttelse vil DGA Uddannelsesugen 2023 også omfatte diskussioner om den seneste lovgivning, der påvirker golfbanedrift. Vi kommer rundt om de seneste krav og muligheder for at fremme bæredygtige praksisser og mindske miljøpåvirkningen på golfbaner.

DGA Uddannelsesuge er en unik mulighed for greenkeepere og golfbanepersonale til at udforske de seneste innovationer inden for bæredygtighed, pleje af græsarealer og forbedret kommunikation.

DGA ser frem til nogle lærerige med hyggeligt samvær på tværs af hele landet. Vi ses i Svendborg! 🇩🇰

Hulbor: iPro / HIO

To suveræne hammer hulbor. Meget let at arbejde med og med minimum belastning for arme og skuldre. Skærer de skarpeste huller. Vælg mellem den nyeste iPro eller den klassiske HIO.

TDR 350 & POGO+®

Bedste redskaber til måling af vigtige jordbundsforhold, fx spændingsforhold, fugtighed, og temperatur. Begge er med indbygget GPS og Bluetooth.

[Bestil en demo](#)

SANDFILLER

Vertikal-skærer, der opsamler filtaget, fylder samtidig op med sand. Alt i samme træk. Kan indstilles til forskellige dybder. Hurtig recovery.

[Køb eller lej](#)

BAGSKABE

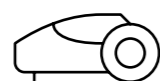
Kundetilpassede bagskabe. Mange forskellige typer og udformninger at tilpasse ud fra, bl. a. med pladedør, i trådnæt, kombi-skabe og pladeskabe i 100% stål. [Kontakt os for rådgivning!](#)

X3Mgolf har alt til drivingrangen
RangeMaster™

Boldgrave · Elevatorer · Presoakere · Betalingssystemer
Boldvaskere · Boldautomater · Blæsesystemer

ROBOGOLF

– afsluttende erfaringer og resultater

Formålet med ROBOGOLF-projektet (2020-2023) var at undersøge, hvordan omstilling til robotklip af fairway og semi-rough påvirker græskvalitet, ukrudt og sygdomme, og hvordan det påvirker greenkeepere og spillere. Husqvarna 550 robotklippere blev sammenlignet med almindelige fairway- og roughklippere på fem golfbaner i Norden og på NIBIOs forsøgsstation Landvik i Norge.

TEKST: KARIN JUUL HESSELSØE, ANNE F. BORCHERT OG TRYGVE S. AAMLID, NIBIO LANDVIK

FAGLIGT: TEKNOLOGI

DEMONSTRATIONS-FORSØGENE FRA DE FEM GOLFBANER VISER FØLGENDE:

- Klippe kvaliteten tilsvarende cylinderklip
- Klipperobotter er meget velegnede i rough – særligt i perioder med høj vækst
- Nedsætter jordkomprimering og fremmer afdræning
- Fjerner dug
- Golfspillere er positive eller de har ikke noget imod robotterne
- Golfspillernes indtryk af robotklip er, at græsset er tættere og mere ensartet
- Golfspillere efterspørger lokale regler i situationer, hvor robotterne generer spillet

SLUTRESULTATER FRA FORSØGENE PÅ LANDVIK VISER:

- Samme høje græskvalitet ved robot og alm. cylinderklip på fairway
- Mindre svampesygdning i robotklippet fairway
- Mindre hvidkløver i robotklippet fairway
- Mere hvidkløver i robotklippet semi-rough
- Mindre komprimering i robotklippet semi-rough
- Smaller blade med robotklip
- Ingen forskel i gødningsbehov mellem robot og alm. klippet fairway

En artikel med projektets foreløbige resultater (Hesselsøe et al. 2022a) findes på sterf.org (på engelsk), og flere detaljer om forsøgenes gennemførelse på NIBIO Landvik kan findes i Hesselsøe et al. (2022b). Projektet blev finansieret af STERF og Husqvarna.

ROBOGOLF demonstrationsforsøg på fem golfbaner

Små robotklippere blev sammenlignet med alm. fairway- og semi-rough klippere på fem golfbaner fra 2020 til 2022 i Norge (Bærheim), Sverige (Jönköping), Finland (Hirsala), Island (Ness) og Danmark (Grenå).

På hver af golfbanerne blev der udvalgt en fairway og en semi-rough. Efter tre års forsøg fandt man kun få signifikante forskelle i græskvalitet, ukrudt og sygdomme mellem robot og alm. klip. I perioder med meget regn og høj vækst i august og september fandt man signifikant højere græskvalitet med robotklip på nogle af banerne. Greenkeepernes vurdering var,

at robotklip var af meget høj kvalitet med mere præcise/skarpe klippelinier mellem fairway og rough, og især i roughen var robotterne at foretrække fremfor alm. rotorklippers. Robotterne fjernede dug, der var stort set ingen afklip, og arbejdskraft kunne flyttes til andre opgaver på banen.

De første år med robotter var en udfordrende læringsproces med bl.a. at styre alle robotter (flådestyring via mobil/PC), at få lagt strøm og kabler ud på banen og i det hele taget en anden måde at arbejde med vedligehold af maskiner og nyt værktøj (Foto 2). En af de væsentligste erfaringer var vigtigheden af at få skiftet knive på robotterne ca. hver anden uge for at opretholde den høje klippekvalitet.

FOTO 1: Husqvarna 550 robotklipper på Hirsala golf, Finland. Foto: Janne Lehto.

” Hvis robotterne gør, at greenkeeperne bruger mere tid på f.eks. pleje af greens, så tror jeg godt, at jeg kan leve med de ulemper, de giver’.

FOTO 2: Robot værktøjskasse. Foto: Janne Lehto.

Spørgeskemaundersøgelser blev udført blandt spillerne på de fem baner i begyndelsen af projektet (2020) og ved afslutningen i foråret 2023. Spillerne blev spurgt om, hvad de syntes om, at fairways og semi-rough blev klippet af robotter. Omkring 400 svar fra 2020 og 500 svar fra 2023 viste, at golfspillere generelt var positive overfor robotterne. Mange svarede også, at de var ret ligeglade med robotterne, og at de sjældent blev forstyrret af dem i deres spil. Mange svarede, at det var rart ikke at skulle bekymre sig for at ramme greenkeepere, når der blev klippet fairway/semi-rough, og de var glade for, ikke at skulle vente på at greenkeeperne skulle klippe færdig, og at der var mindre larm.

Spillernes indtryk af det robotklippede græs var, at det var tættere, mere ensartet og der var meget lidt afklip. 'Jeg oplever samme kvalitet hver dag', svarede en del af spillerne.

At robotterne forstyrrer spillet ('en robot kørte over en bold eller en golfspiller ramte robotten') blev ofte nævnt som ulemper i den første spørgeskemaundersøgelse i 2020, hvor der ofte var uklarhed i disse situationer. Men i 2023, da spillerne blev spurgt igen, var der få kommentarer til dette problem, og det virkede, som om spillerne havde vænnet sig til robotterne, og de omtalte situationer var blevet løst med lokale regler på de enkelte baner. Da robotklippingen i dette forsøg blev styret via nedgravede kabler omkring fairway og semi-rough, var klippingen ikke systematisk i linier, men tilfældigt (Foto 3). En del af spillerne svarede, at de savnede det systematiske klippemønster på fairway, men en del kommenterede også, at denne ulempe blev modvejet af den høje klippekvalitet, som robotterne gav. Nogle af spillerne foretrak robotklippet fairway,

fordi bolden blev båret oppe af det tættere og mere oprettede græs sammenlignet med cylinderklippet fairway, hvor græsset kan ligge ned i med- og modgræs. En del af golfspillere havde holdninger til de økonomiske og miljømæssige konsekvenser af at skifte til robotklip. Som en svarede: "Hvis robotterne gør, at greenkeeperne bruger mere tid på f.eks. pleje af greens, så tror jeg godt, at jeg kan leve med de ulemper, de giver."

ROBOGOLF forsøg på NIBIO Landvik

På NIBIO Landviks forsøgsstation blev ca. 5000 m² fairway og semi-rough anlagt i 2020 med 100 m² parceller af forskellige græsarter (Foto 4). Robotklip dagligt blev sammenlignet med cylinderklip tre gange om ugen (i 15 mm), og med rotorklip to gange om ugen i semi-rough (i 35 mm).

” Mange svarede, at det var rart ikke at skulle bekymre sig for at ramme greenkeepere, når der blev klippet fairway/semi-rough.

FOTO 3: Spiller og robot på Bærheim golf, Norge. Foto: Atle R. Hansen.

Vi registrerede høj græskvalitet i både robot- og alm. klippet fairway. I 2021 var der tendens til højere kvalitet i de robotklippede parceller med alm. hvene i forhold til alm. klip, hvilket skyldtes mindre angreb af sygdom (antracnose). Vi vurderer, at denne forskel i sygdomsangreb skyldes, at robotterne fjerner duggen hver morgen, hvorved risikoen for udvikling af sygdom reduceres.

Små planter af hvidkløver blev plantet ind i forsøget fra starten, og disse planter spredte sig mere i de alm. klippede parceller på fairway i forhold til de robotklippede (Foto 5) ved samme klippehøjde (15 mm).

I semi-roughen (klippehøjde 35 mm) var situationen den omvendte med signifikant stigende andel hvidkløver ved robotklip – særligt i parceller med alm. rajgræs (Foto 6 og figur 1). Vores forklaring på dette er, at parcellerne med rajgræs ikke var skudtætte nok, og de kom sig kun langsomt efter vinteren. Hvidkløveren spredte sig derfor nemt i disse parceller – men dog mest i de robotklippede i forhold til dem der blev klippet med alm. klipper, hvor hvidkløveren bliver mere hæmmet af rotorklipningen. Denne stigning i andelen af hvidkløver i robotklippet semi-rough, sammenlignet med alm. klip, blev dog ikke observeret i nogen af demonstrationsforsøgene på de fem golfbaner.

FOTO 4: ROBOGOLF forsøgsareal på NIBIO Landvik. I den øverste halvdel af arealet er fairway klippet hhv. med robot og cylinderklipper (15 mm). I den nederste halvdel er semi-rough klippet med hhv. robot og rotorklipper (35 mm). Foto: Karin J. Hesselsøe, August 2021.

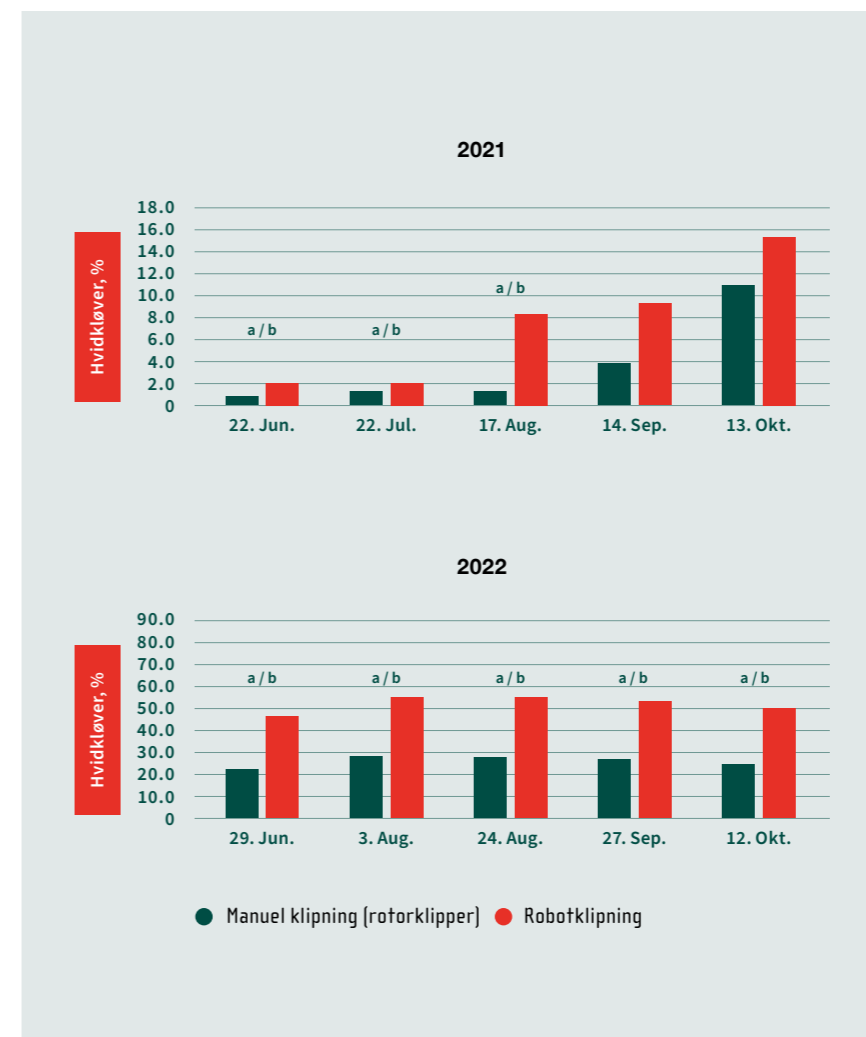

FOTO 5: Til venstre færre og lavere hvidkløver i robotklippet fairway, til højre flere og højere hvidkløver ved alm. klip. Foto: Anne F. Borchert.

Vi målte jordens komprimering med penetrometer i august hvert år fra 2020 til 2022, og som greenkeeperne på de fem golfbaner observerede, fandt vi mindre komprimering i robotklippet semi-rough i forhold til rotorklip. Vi fandt dog ikke samme forskel i fairwayen på Landvik.

For at undersøge, hvordan klipningen påvirker græsplanternes morfologi, blev der indsamlet blade fra parceller, som

var klippet med robot og alm. klipper. I parcellerne med engrapgræs fandt vi, at bladene var signifikant smallere efter to år med robotklip. Dette kan forklares med, at planterne tilpasser sig den hyppigere klipning med robotterne. Skudtætheden på fairway var også højere med robotklip, hvilket bekræfter de observationer, som spillerne i spørgeskemaundersøgelsen gav udtryk for.

FIGUR 1: Signifikant større dækning af hvidkløver i robotklippede parceller i semi-rough (35 mm) i forhold til alm. klipning. Bemærk stigningen i hvidkløver fra 2021 til 2022, hvor skalaen på y-aksen er ændret. Bogstaverne a og b angiver, at der er fundet signifikant forskel.

FOTO 6: Samme areal som på foto 4 i august 2022. Bemærk spredningen af hvidkløver (mørkegrønne pletter) i nogle af parcellerne, men mest i de robotklippede parceller med alm. rajgræs. Foto: Karin J. Hesselsøe.

Når det gælder gødningsbehov, var vores hypotese, at gødningseffekten af afklip fra robotklipping var større end fra alm. klipning (cylinderklipping) på fairway. To års resultater konkluderer, at vi ikke finder disse forskelle. Ud fra disse resultater kan vi altså ikke spare gødning ved at anvende robotklippere.

Fremtiden for robotklipping på golfbaner

Siden ROBOGOLF-projektet startede i 2020, har robotklipping af golfbaner udviklet sig meget. I dag er det oftest de større robotter (eksempelvis CEORA fra Husqvarna), der kører systematisk styret via GPS.

I vores nye projekt FAIRWAYS4FUTURE, vil vi trække på nogle af erfaringerne fra ROBOGOLF, og undersøge nye kombinationer af klippesystem (robotklip med CEORA i forhold til alm. klip), klippehøjder, gødningsniveauer og spredning af ukrudt, for at finde frem til den mest bæredygtige måde at klippe fairway og rough på. **F**

FAGLIGT: TEKNOLOGI

REFERENCER:

Hesselsøe et al. (2022a): Robotic mowing on fairway and semi-rough. Less diseases but more white clover Pop article on STERF.org (original version in English)

www.sterf.org/Media/Get/3880/robotic-moving_-_less-diseases-but-more-white-clover

Hesselsøe et al. (2022b): ROBOGOLF: Robotic mowers for better turf quality on golf course fairways and semi-roughs. Preliminary results from 2020 and 21. Int. Turfgrass Society Research Journal

<https://doi.org/10.1002/its2.143>

Hvilken frøblanding egner sig bedst til greens?

Fire års afprøvninger af frøblandinger i SCANGREEN 2019-22-projektet med rødsvingel, hvene og rajgræs er afsluttet. Forsøgene foregik i Landvik, Norge og i Smørum, Danmark. Formålet var at undersøge:

- 1 om en blanding af rødsvingel (*Festuca rubra*) og krybende hvene (*Agrostis stolonifera*) egner sig bedre end den traditionelle blanding af rødsvingel og alm. hvene (*Agrostis capillaris*)?
- 2 og om iblanding af alm. rajgræs (*Lolium perenne*) i krybende hvene kan forbedre etablering og græskvalitet?

TEKST: KARIN JUUL HESSELSØE, ANNE F. BORCHERT, KARIN NORMANN, TRYGVE S. AAMLID OG PIA HELTOFT
FOTO: KARIN J. HESSELSØE

Denne artikel er en forkortet udgave af: 'What is the best seed mixture for putting greens', som du kan finde på sterf.org (se referencelisten). Mere info om resultaterne fra SCANGREEN 2019-2022 bliver præsenteret på Uge 46.

Hvorfor afprøver vi nye frøblandinger i SCANGREEN?

På omkring halvdelen af golfbanerne i Norden er greens oprindelig tilsået med en blanding af alm. hvene og rødsvingel – den traditionelle greensblanding. Gennem årene er disse greens blevet angrebet af forskellige svampesygdomme – primært sneskimmel (*Microdochium nivale*), og enårig rapgræs (*Poa annua*) har spredt sig.

Krybende hvene er meget skudtæt, hvilket gør den konkurrencedygtig overfor enårig rapgræs, og de nye sorter af krybende hvene har også bedre sygdomsresistens end sorter af alm. hvene. Derfor er det nærliggende at foreslå en ny greensblanding bestående af rødsvingel og krybende hvene. Alm. rajgræs vinder mere og mere frem på golfbaner, og selv på greens har man på nogle baner forsøgt sig med de nye finbladede sorter for at forbedre etableringen f.eks. efter vinterskader.

De forskellige blandinger

Vi afprøvede fem blandinger, som fremgår af tabel 1 med forkortelser, beskrivelser og vægtforhold.

Betegnelse	Frøblandinger	Vægt %
FR	Ren rødsvingel (sorter med og uden udløbere)	100
FR + AC	Rødsvingel og alm. hvene	85/15
FR + AS	Rødsvingel og krybende hvene	85/15
FR + AC + AS	Rødsvingel, alm. hvene og krybende hvene	85/7.5/7.5
AS + LP	Krybende hvene og alm. rajgræs	20/80

Tabel 1: Forkortelser, frøblandinger og deres vægtforhold i %.

” Krybende hvene er meget skudtæt, hvilket gør den konkurrencedygtig overfor enårig rapgræs, og de nye sorter af krybende hvene har også bedre sygdomsresistens end sorter af alm. hvene.

En halvdel af forsøgsgreenen blev vedligeholdt ved 'low input' (110 kg N/ha/år og 5 mm klippehøjde), en anden halvdel ved 'high input' (170 kg N/ha/år og 3 mm klippehøjde). Greenen blev klippet tre gange om ugen, og vandet efter behovstilpasset vanding op til 80% af markkapacitet tre til fire gange om ugen i perioder uden regn.

Krybende hvene en smule bedre end alm. hvene, men den kan udkonkurrere rødsvingel ved 'high input'

På Landvik var der kun små forskelle mellem blandingerne. Ved 'high input' havde blandingen med rødsvingel og krybende hvene (FR + AS) tendens til højere kvalitet end blandingen med rødsvingel og alm. hvene (FR + AC). I Smørum var der samme tendens ved 'low input', og ved 'high input' var blandingen med rødsvingel og krybende hvene signifikant bedre end den traditionelle blanding. I Smørum klarede blandingen med begge arter af hvene (FR + AC + AS) sig også godt. Den rene rødsvingel (FR) havde generelt lavest angreb af sneskimmel, og blandingen med krybende hvene og alm. rajgræs (AS + LP) havde mest sneskimmel. Fordelingen af rødsvingel og hvene i blandingerne blev undersøgt. Krybende hvene dominerede efter tre år ved 'high input', mens alm. hvene udgjorde lidt over halvdelen af planterne i forsøgsparcellerne. Ved 'low input' var fordelingen mellem rødsvingel og begge arter af hvene mere afbalanceret (Figur 1).

FIGUR 1: Antal skud af rødsvingel og hvene i oktober 2021 på Landvik i parceller med følgende blandinger: Rødsvingel og alm. hvene (FR + AC), rødsvingel og krybende hvene (FR + AS), og rødsvingel, alm. og krybende hvene (FR + AC + AS) ved 'high input' (de 3 søjler til venstre), og 'low input' (de 3 søjler til højre). Tallene i søjlerne angiver %-delen af skud af hhv. rødsvingel og hvene.

Dug på SCANGREEN i september 2022 på Landvik. Sorter af krybende hvene længst til venstre med meget dug, blandinger af rødsvingel og hvene i midten med varierende mængde af dug, og sorter af rødsvingel længst til højre med næsten ingen dug.

Iblanding af alm. rajgræs forbedrer etableringshastigheden

Både i Smørum og Landvik gav blandingen med krybende hvene og alm. rajgræs den hurtigste etablering, hvilket resulterede i den højeste kvalitet det første forsøgsår. Men pga. vinterskader og sneskimmel faldt kvaliteten af denne blanding allerede efter den første vinter.

Konklusion

Den bedste frøblanding til greens har høj kvalitet i sæsonen, og samtidig få vinterskader og sneskimmel. I flere tilfælde var blandingen med rødsvingel og krybende hvene (FR + AS) bedst, men den traditionelle blanding med rødsvingel og alm. hvene (FR + AC) havde en mere stabil

græssammensætning ved forskellige plejeniveauer. Selv om iblanding af alm. rajgræs forbedrede etableringshastigheden, kan vi ikke anbefale dette i de sydlige dele af Norden, da denne blanding er meget modtagelig overfor sneskimmel og kvaliteten falder efter 2-3 år.

Den traditionelle blanding med rødsvingel og alm. hvene (FR + AC) havde en mere stabil græssammensætning ved forskellige plejeniveauer.

FAGLIGT: GRÆS

REFERENCE

Hesselsø, K.J., A.F. Borchert, K. Normann, T.S. Aamlid & P. Heltoft (2023): What is the best seed mixture for putting greens? Pop. Sci. Article at STERF.org (English version)

 www.sterf.org/Media/Get/4052/what-is-the-best-seed-mixture-for-putting-greens

TourTurf®
The best for your turf

Ny formulering til en bæredygtig gødning!

- der plejer sportsgræsset i efteråret samt hjælper med at forberede græsset til vinteren.

TourTurf® FDC Autumn + T-Factor

Foliar Defence Concept

TourTurf® FDC Autumn + T-Factor Foliar Defence Concept er en gødning, der forbereder græsset på den kommende vinterperiode ved at tilføje makro- og mikronæringsstoffer i passende mængder, surfaktanter, aminosyrer og triacontanol.

Kombinationen giver græsset de bedste betingelser for en optimal overvintring og bidrager til en hurtigere genopretning efter de naturlige skader i efteråret og vintersæsonen.

Vi har testet FDC Autumn grundigt, og vi kan love sundt græs med ekstra farve, styrke og forbedret vintertolerance. Surfaktanterne giver en god reduktion i dugdannelsen, så bladene holdes tørre i efterårsmånederne.

Triacontanol er en naturligt forekommende ingrediens, som udvindes af bivoks og bidrager til græsplantens vækst og udvikling. Produktblandingen plejer planten, så den bedre kan modstå abiotisk stress i efterårs- og vinterperioden.

For at styrke græsset til vinteren anbefaler vi mindst 4 påføringer med start i august. Hvis der forventes sne, påføres yderligere 40 l pr. ha før snefaldet. Produktet bør ikke anvendes i regnvejr. Rengør sprøjtetanken med TourTurf® APC All Purpose Tank Cleaner før og efter brug af produktet.

Carsten Marker
CEO & Owner
M: +45 40597467

Bjarne Palsov
Sales Director
M: +45 40177222

Jan Kjær Rasmussen
Export Manager &
Technical Advisor
M: +45 30552678

Jens Peder Lilholt
Technical Advisor
M: +45 30806488

Leasing Fyn

- når gode relationer er vigtige

Mød Lars Thøstesen

Vores nye ansigt i Landbrug- og entreprenøraftdelingen.

Han afløser Jan Hartvig Petersen som går på pension efter 19 år i Leasing Fyn. Nu er Lars i fuld gang med at blive introduceret til vores kunder i golfbranchen.

Lars er ikke ny i Leasing Fyn, han har været ansat her siden 2015. Så du kender ham måske allerede?

Lars Thøstesen
Finansieringskonsulent
Tlf. 23 21 35 63

Jan Hartvig Petersen
Finansieringskonsulent
Tlf. 23 21 35 61

leasingfyn@leasingfyn.dk · www.leasingfyn.dk

Et naturligt samarbejde: Pileøer og greenkeeperne holder søerne smukke og rene

Greenkeepere i waders er fortid i hhv. Aalborg-, Vejle- og Skanderborg golfklub. Pileøerne har overtaget arbejdet og oprensner nu søerne. Medlemmerne får æstetisk klare vandspejl på deres golfgrunder og vigtigst af alt; biodiversiteten er i balance.

TEKST: TRINE FOMSGAARD PEDERSEN
FOTO: AALBORG-, VEJLE- OG SKABERBORG GOLFKLUB

"Jeg har flere gange om året sendt mine mænd ud i waders med river for at rive alger ind til bredden. Det er en træls opgave, som ikke står øverst på listen og derfor bliver den udskudt igen og igen."

Ordene er Kristoffer Harrebys, som dagligt leder Greenkeeperne i Vejle Golfklub.

I Vejle Golfklub har de kæmpet med algeopblomstring i deres sø. Et problem de nu har løst ved hjælp af pileøer, der er blevet et populært grønt tiltag i mange af de danske golfklubber.

Vejle Goldklub – søen før brug af pileøer.

FAGLIGT: PILEØER

HVAD ER PILEØER

Pileøer er små kunstige øer, der skabes ved hjælp af pilestænger. De bruges primært i vådområder som beskyttede rede-steder for fugle, fisk og andre vandlevende dyr. Pileøer hjælper med at filtrere vand, reducere erosion og skabe et rigt og mangfoldigt liv i og omkring vandløb og søer. De spiller en væsentlig rolle i at bevare vandmiljøer og forbedre vandkvaliteten.

Fra jagt til golf: Ny inspiration i industrien

Aalborg Golfklub er de første i Danmark, der har gjort brug af pileøerne i deres søer.

"Jeg er blevet inspireret af jagtbranchen. Jeg har længe fulgt med i, hvordan de har gjort brug af pileøerne ved vadesteder og vandhuller. Konceptet med pileøerne er med tiden blevet udviklet, og vi har nu stor glæde af dem i vores søer," fortæller Jesper, som er Chefgreenkeeper i Aalborg Golfklub.

Hos Aalborg Golfklub har de netop taget første sæt pileøer op. De har holdt deres levetid på 1,5 år.

"Vi har faktisk lige taget de gamle op og sat seks nye pileøer ud. Det er fantastisk at se, hvordan de allerede giver et rent vandspejl," fortæller Jesper.

Pileøer hjælper med at filtrere vand, reducere erosion og skabe et rigt og mangfoldigt liv i og omkring vandløb og søer. De spiller en væsentlig rolle i at bevare vandmiljøer og forbedre vandkvaliteten.

I Skanderborg Golfklub har de eksperimenteret med pileøer siden vinteren '22, og i dag har de tre pileøer i to af deres tre søer.

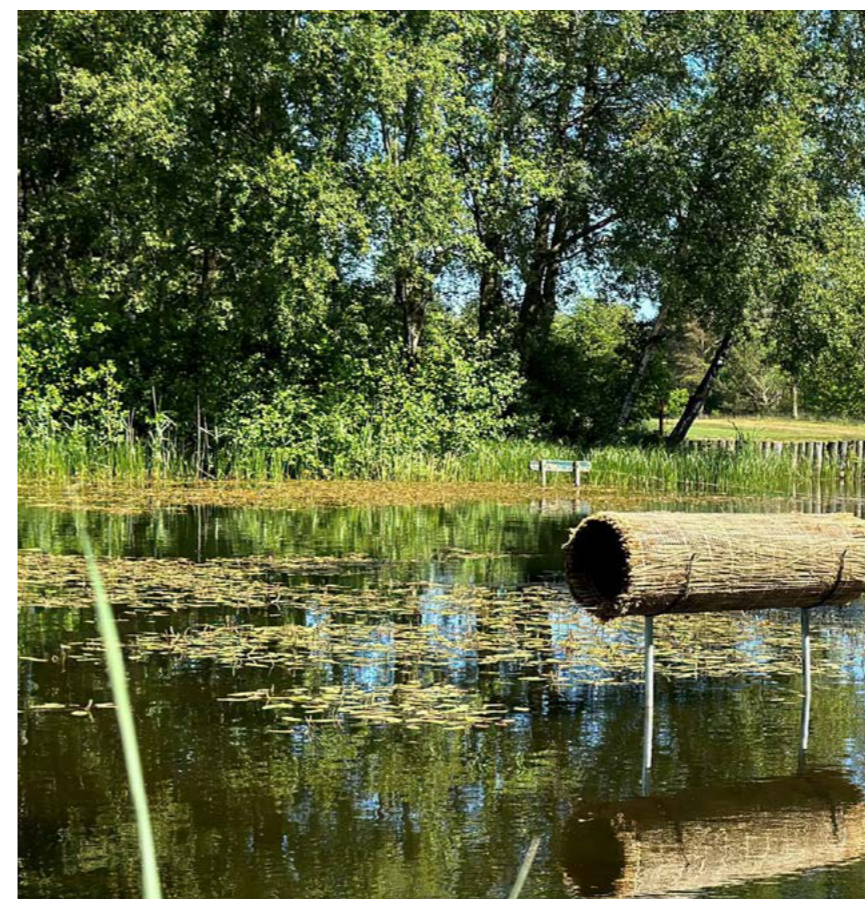
"Umiddelbart ser det ud til, at mine pileøer virker. De har vokset sig halvanden meter høje, så de trækker noget næring op af vandet. Jeg er meget tilfreds," konstaterer Henning, som dagligt leder Greenkeeperen i Skanderborg Golfklub.

Hos Vejle Golfklub har vandspejlet aldrig været klarere, end det er nu, i deres store sø.

"Vi har nu været alle sæsonerne igennem (sommer, efterår, vinter og forår) med vores pileø, og vi har ikke oplevet nogen vækst af alger i søen siden, vi satte den ud," fortæller Kristoffer.

Pileøer er blevet det nye 'grønne'

"Pileøer taler ind i konceptet; natur og miljø. Jo mere vi kan reducere i rensningen af vores søer og jo mere bæredygtigt det er, jo mere får vi ud af vores ressourcer," forklarer Henning.

Pileø i Aalborg Golfklub.

FAGLIGT: PILEØER

ANDRE BÆREDYGTIGE TILTAG I GOLF-KLUBBEN

Vejle Golfklub har taget et innovativt skridt mod bæredygtighed ved at indgå en aftale med et firma, der genbruger golfbolde. En gang om året bliver søerne tømt for tabte bolde, som firmaet derefter renser og sælger videre.

Denne aftale er ikke blot en gevinst for golfklubben og firmaet, men også for miljøet. Klubben tjener 50 øre pr. fundet bold, mens firmaet sikrer, at boldene får en ny chance i stedet for at ende som affald.

Dette grønne initiativ har allerede vist sig at være en succes. I løbet af en enkelt weekend i 2022 fandt Vejle Golfklub over 10.000 bolde.

FAGLIGT: PILEØER

FAKTA OM PILEØER

- Har en holdbarhed omkring to år
- Kan blive op til 1,5 meter høj
- Er økologiske
- Måler 2,5x2 meter
- Trækkes ind og skæres ned inden løvfald

Og Henning fortsætter: "I golfklubben flyver havørnene ind over banerne og sjældne orkieer trives i roughen.

Halvdelen af mine baner ligger i et naturområde med fredede arealer. Derfor vil vi gerne afprøve pileøerne for at komme back to basic, hvor naturen kan klare sig selv, og vi kan slippe for at bruge maskinkraft," slutter Henning.

Den grønne og bæredygtige tanke har også stor betydning for hhv. valget af pileøer i Aalborg- og Vejle Golfklub.

I Aalborg Golfklub fylder den grønne omstilling allerede meget. Deres grønne tiltag er alle med til at øge biodiversiteten på og omkring banerne. Bl.a. har de robotplæneklippere, som klipper græsset foran puttinggreenen. De har insekthoteller til gavn for de mindste beboere i området. De har Ducktubes (også kaldet andekasser), som er kunstige redesteder, der hjælper med at bevare og styrke fuglepopulationen.

"Vores pileøer passer rigtig godt ind i klubbens grønne projekt. Vores søer er nu rene og pæne, de har et sundt mikroliv, og vi har gråænder, der bygger reder på vores øer," fortæller Jesper.

Hos Vejle Golfklub er det vigtigt, at de har et sundt vandmiljø, da de bruger vandet fra søen som vandingsvand til deres baner. Rent vand sikrer optimale vækstbetingelser, fremmer sunde rødder og bidrager til en flot og velplejet bane.

"Pileøen er så simpelt et produkt og så er det ovenikøbet bæredygtigt. Vi har nu en økologisk ligevægt. Vores sø er ren,

vores baner er grønne og vores medlemmer får et flot vandspejl," forklarer Kristoffer.

Læring giver erfaring

"Det er det æstetiske, vores medlemmer og golfspillere kommer for og vil have."

Sådan lyder ordene fra Jesper. Derfor har det også krævet, at de i greenkeeperteamet hos Aalborg Golfklub har sat sig godt ind i, hvad pileøerne kan, og hvad de kræver af vedligeholdelse.

"Pileøerne er bundet sammen med pil. Med tiden opløser de sig selv og flyder frit. I den vilde natur gør det ingenting, men det går bare ikke i vores søer. Jeg har brug for, at øen er bundet sammen hele tiden, så vores medlemmer får den æstetiske oplevelse, de kommer for. Derfor tager vi dem op to gange om året," forklarer Jesper.

I Vejle Golfklub har pileøen fået nye beboere. Blishønsene er nemlig flyttet ind.

Det lyder alt sammen idyllisk, men ifølge Kristoffer giver det lidt udfordringer.

"Blishønsene knækker grenene af pileøerne til deres reder. Pileøerne gror stadig, men det æstetiske er ikke det samme.

Læring giver erfaring, derfor sætter vi først væres pileøer ud i højsommeren til næste år. På den måde holder vi blishønsene rundt i kanten af vores sø, og vores pileøer får fred og ro til at vokse sig store af søens kvælstof."

Æstetik fremfor alt

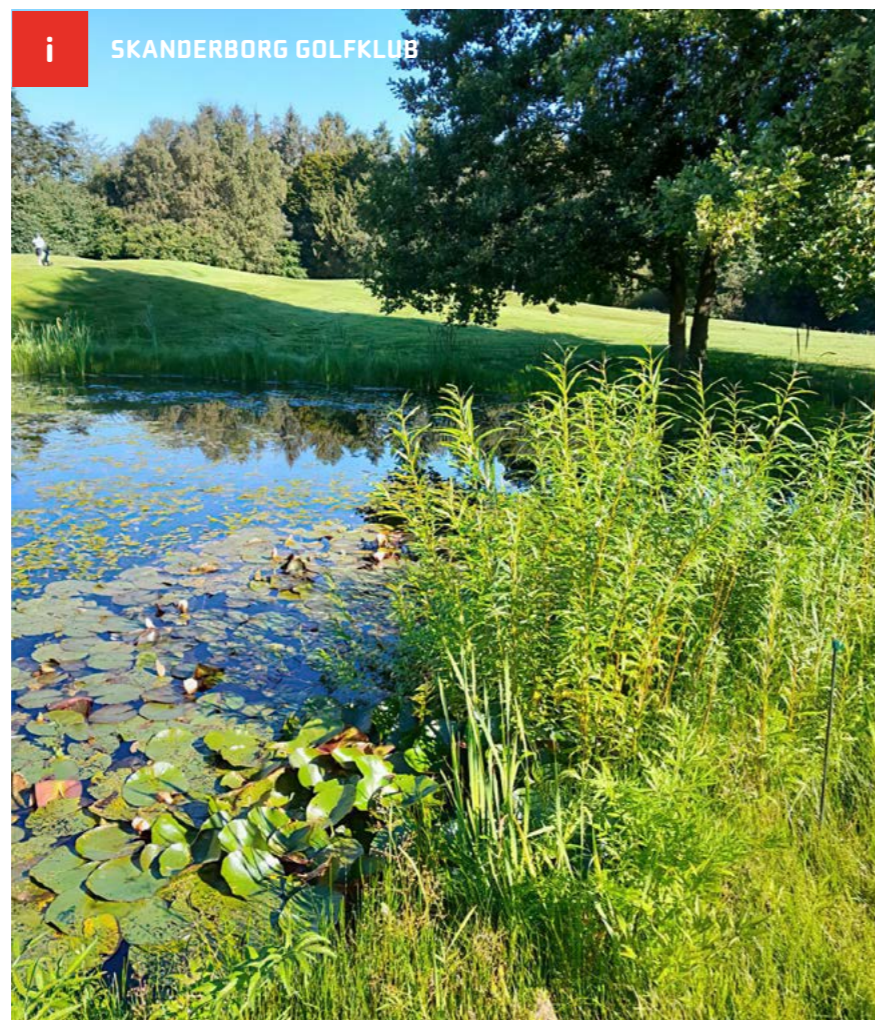
Hos Skanderborg Golfklub besøger golfspillere ikke klubben fordi, de har den hurtigste green eller den længste fairway.

De kommer fordi, banen er smuk og er i et med naturen.

"Vi binder pileøerne fast for, at det æstetiske billede ikke forstyrres. Det går jo ikke, at jeg har en busk flydende rundt i en ellers blank sø. Derfor kommunikerer vi også ud til vores medlemmer, hvorfor vi har pileøer i søen, og responsen er heldigvis rigtig god," slutter Henning.

I både Aalborg-, Vejle- og Skaberborg Golfklub er det nye grønne tiltag med pileøer blevet modtaget med stor glæde hos medlemmerne i de respektive klubber.

Klubberne bliver værdsat for deres evne til at tænke innovativt, have en bæredygtig tilgang og beskytte naturen i deres bestræbelser på at holde banerne pæne. 🌱

SKANDERBORG GOLFKLUB

SEMLER

Agro

OPTIMÉR DIN DRIFT
MED GPSKONTAKT DIN LOKALE
SEMLER AGRO AFDELING

Nord- og Midtjylland 86 99 55 41
Sønderjylland og Fyn 65 95 12 00
Sjælland 55 70 20 10

HD200 GPS

ProGator med HD200 GPS PrecisionSprayer

Sprøjt mere effektivt med satellitstyringsteknologi og øg produktiviteten og præcisionen, samtidig med at du reducerer arbejds- og materialeomkostningerne.

- Automatisk styring via satellit
- Berøringsfølsom skærm
- Individuel dysestyring
- Kortlægning og dokumentation

www.semleragro.dk og www.deere.dk

FOTO: ADOBE STOCK

Artiklen er gengivet med tilladelse fra Players 1st og frit oversat til dansk af Thomas Jepsen, DGU.

Effektiv kommunikation om vedligehold af golfbanen er lig med glade gæster

Regelmæssig pleje af golfbanen er en nødvendighed i alle golfklubber for at sikre, at de forbliver i topform på den lange bane. Men har du tænkt på at fortælle dine gæster om det arbejde, der udføres? Hvis ikke, går du måske glip af et afgørende aspekt af gæstetilfredshed.

TEKST: LUCAS BALLEBY, KOMMUNIKATIONSKOORDINATOR, PLAYERS 1ST.

Tænk over det. Din gæst er spændt på at starte golfsæsonen og ankommer til banen, kun for at finde ud af, at et stort plejearbejde er i gang. Eller en passioneret golfspiller rejser langt for at spille på netop din bane, og gæsten opdager, at fairwayen er blevet dybdeluftet for nylig, så den fuldstændig har ødelagt spillefladen. Det er mega-ærgeligt, ikke?

Når det er sagt, ved vi alle, at det er vigtigt at holde golfbanen ved lige for at sikre en kontinuerlig god stand i fremtiden. Dette gælder især i lande som Danmark med relativt hårde vintre, hvor der er behov for masser af vedligeholdelsesarbejde, før sæsonen starter.

Men lov bare én ting: Fortæl dine gæster om det. Stol på os. Det betyder mere, end du tror.

En sammenhæng, du ikke må overse
Inden sæsonen starter i lande som Danmark, Holland og Norge – steder, der er stærkt afhængige af sæsonbestemt golf – tænkte vi, at det ville være interessant at finde ud af, hvad gæsterne virkelig mener om, hvor godt klubberne kommunikerer om vedligeholdelsesarbejde.

Og det afslørede et mønster, som enhver golfklub, uanset om den er sæsonbestemt eller ej, bør tage til efterretning.

Vores forskning har vist, at gæster vægter det højt at blive holdt orienteret om eventuelle vedligeholdelsesarbejder på banen. Faktisk er der en direkte sammenhæng mellem, hvor godt en klub kommunikerer om arbejdet, og hvor tilfredse gæsterne er.

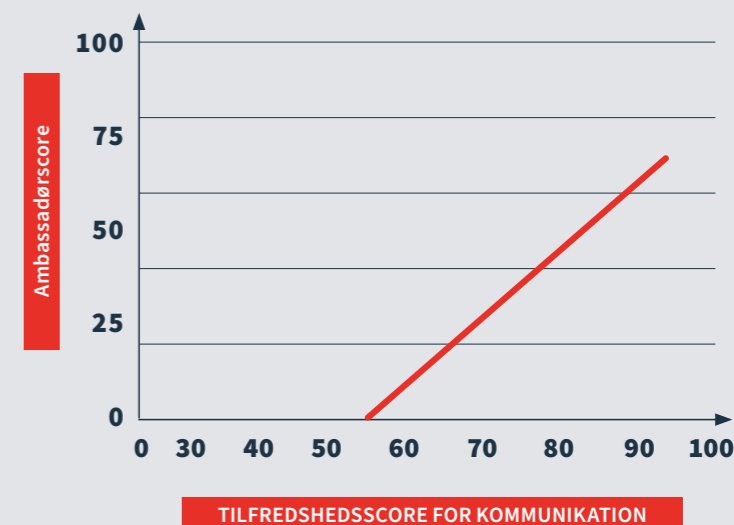
Grafen til højre understreger pointen. Og dens budskab er egentlig ret simpelt: Jo bedre din kommunikation er, desto højere er din ambassadørscore.

FÆLLESSKAB: KOMMUNIKATION

AMBASSADØRSKORE

Ambassadørscore er et udtryk for i hvor høj grad, en spiller er villig til at anbefale en golfklub til venner, familie eller kolleger. Spillere svarer på en skala fra 0-10, og dette omregnes til en ambassadørscore, som kan ligge mellem -100 og 100.

GOD KOMMUNIKATION OM BANEPLEJEN GIVER GLADERE GÆSTER

FIGUR 1: Sammenhæng mellem tilfredshedsscore for kommunikation og ambassadørscore.

Lad os sige, at en gæst vurderer kommunikationen højt og giver den en score i 90'erne. I sådanne tilfælde har en gennemsnitlig golfklub ofte en tilfredshedsscore på omkring 60. Men hvis kommunikationsscoren bare er på et mellemniveau, så hold fast, for det betyder ofte, at klubben kæmper med en gennemsnitlig ambassadør score omkring 0. Forbedring af kommunikationen kunne være klubbens vej til at klatre op på ambassadørscoren.

Så lad ikke dine gæster gætte, om der er vedligeholdelsesarbejde på banen. Hvis de efterlades i mørket, vil de måske synes, at banen er dårligt forvaltet eller blive skuffet, når de ankommer til dårligere forhold end forventet.

Og lad os se det i øjnene. Ingen kan lide ubehagelige overraskelser. Hvis gæster har en dårlig oplevelse, er der en risiko for, at de ikke kommer tilbage. Endnu værre, de kan blive til kritikere, som du skal for-

holde dig til, før de overbeviser andre om at holde sig væk fra din klub.

Sådan starter du kommunikation om vedligeholdelsesarbejde

Når du holder dine gæster orienteret om vedligeholdelsesarbejdet og opdateringer på banen, hjælper det dem med at forstå og være tålmodige. De vil sætte pris på den ærlighed og indsats, du lægger i at holde tingene i god stand. Plus, ved at give dem et tip om de aktuelle forhold på banen, så er det op til dem selv at beslutte, om de vil spille uanset banestand eller vente på, at betingelserne forbedres.

Men hvordan kan du forbedre din kommunikation og sørge for, at dine gæster altid er opdaterede om vedligeholdelsesarbejde i din klub? I faktaboksen på næste side får du flere gode tips til, hvordan du kan forbedre din kommunikation til gæster og spillere.

FÆLLESSKAB: KOMMUNIKATION

GODE TIPS

- Hold løbende gæsterne underrettede med opdateringer via e-mails
- Sæt skilte med info om baneplejen op rundt omkring på banen
Det gør en stor forskel for spillerne at blive informeret løbende
- Læg en detaljeret plejeplan på klubbens hjemmeside og sociale medier.
Det viser gæsterne, at klubben er organiseret og proaktiv
- Træn greenkeeperne i at kommunikere med gæsterne om igangværende pleje på banen. Greenkeeperne er i frontlinjen og kan gøre en stor forskel i forhold til, hvordan gæsternes oplevelse af banen

Himmerland. Foto: Jens Christensen

Ved at følge disse enkle tips til at holde dine gæster og spillere velinformerede, vil du forbedre deres oplevelse og øge chancerne for positive anmeldelser og genbesøg.

Så for at afslutte tingene: Når du er ved at forberede dig til at give din bane en tiltrængt omgang vedligeholdelsesarbejde, så sørg for at informere dine gæster og spillere. Hvem ved, det kan endda styrke din ambassadørscore og bane vejen for strålende gæsteoplevelser. 📌

PN MASKINER A/S

BELROBOTICS ROBOTMASKINER Græsklippere og boldopsamlere

Klipper op til 75.000 m²

GPS uden wire

KLIPNING/KØRSEL I LIGE LINJER

CENTIMETER PRÆCISION

HØJ YDEEVNE

ROBUST MATERIALE

STYRING VIA APP

Belrobotics

NEW HOLLAND BOOMER 55 Ny kompakttraktor

- ✓ 55 hk stage V motor
- ✓ Hydrostatisk transmission m. fartholder
- ✓ Instrumentpanel med hastighedsmåler
- ✓ Servo-aflastning i kørepædaler
- ✓ EZ Funktion (motor-omdr. følger pedaltryk på kørepædaler)
- ✓ Gribeklør på liftarme
- ✓ Kabine med AC
- ✓ Auto til- og frakobling af PTO ved hæve/sænk af bagerste lift
- ✓ PTO omdrejning-styring (to hastigheder)
- ✓ PTO 540/540E/1000 omdr./ min.
- ✓ 2 stk. midt-monteret hydraulikudtag (joystik)
- ✓ 2 stk. fjernventiler i bag

SEEDS & SCIENCE

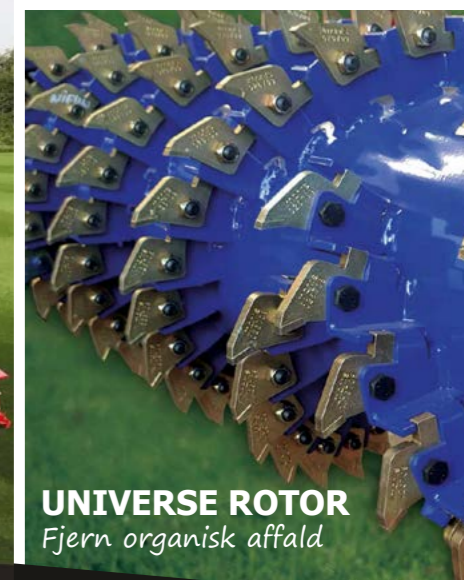
FORBERED DIN BANE PÅ EKSTREME VEJRFORHOLD

Med Masterline Ekstensiv eller Standard Naturgræs

- Meget tørketolerant
- Meget salttolerant
- Lavt plejeniveau

Følg os på facebook og bliv opdateret på professionel pleje af golfbaner. Søg efter: DLF plænegræs

Kontakt din konsulent for mere information: Per Knudsen - Mobil 4011 9505

UNIVERSE ROTOR
Fjern organisk affald

MULTI-LIFT SYSTEM

5 løftefunktioner inklusiv:

- ✓ **Individuelt løft** af begge sideklippede
- ✓ **QuickLIFT** løfter alle klippede lidt fra jorden for overkørsel af forhindringer
- ✓ **BiLIFT** kun klipning med bagerste klippede
- ✓ **Transport Mode** løfter alle tre klippebord for vejtransport

Kontakt for mere info

Ejner Lauridsen
T 2145 6010
el@pn-maskiner.dk

Golfbanen giver Morten fri fra kræften:

"SELVOM JEG ER SYG, ER JEG STADIG MIG"

I 2018 gik chefgreenkeeper Morten Terkelsen til lægen med ondt i ryggen for at få beskeden om at være uheldeligt syg med nyrekræft. Fem år efter diagnosen bruger han stadig størstedelen af sin tid i Esbjerg Golfklub og finder verdens største glæde i det helt almindelige hverdagsliv.

TEKST: CATHRINE ERIKSEN FRIS
FOTO: IB CORNELIUSSEN NIELSEN

"Der er da de øjeblikke, hvor lægerne finder ny kræft, og det hele er noget skrammel for en stund. Men så skal vi også videre. Den gennemsnitlige overlevelsestid med nyrekræft er fem år, og det er jo faktisk lige nu."

56-årige Morten Terkelsen bor i Bramming med sin hustru, som han er gift med på 33. år. Sammen er de forældre til en søn og en datter og bedsteforældre til et lille barnebarn. I 2018 blev Morten diagnosticeret med uheldeligt nyrekræft, og

takket være en modstandskraft uden lige arbejder han stadig fuld tid som chefgreenkeeper i Esbjerg Golfklub.

"De sidste fem år har jeg følt, at jeg har haft to fuldtidsjobs. Men jeg bliver ved, fordi jeg kan lide det, og fordi det giver mening for mig at være der. Golfbanen er en slags frirum, hvor jeg får tankerne et andet sted hen. Selvom jeg er syg, er jeg stadig mig, og det er vigtigt for mig at holde fast i noget normalitet i mit liv," siger Morten Terkelsen.

Stormen efter stilheden

For fem år siden opsøgte Morten sin læge på grund af rygsmerte, og helt uden at han vidste det, skulle besøget vise sig at få en dybtgående indvirkning på familiens liv. Nogle uger efter første besøg hos lægen tager smerterne fortsat til, og svaret på ultralydsscanningerne lader vente på sig. Det er fredag morgen, og Morten sidder på kontoret, da han får et opkald.

"Lægen fortæller, at jeg har kræft i nyren. Og så er der stilhed," siger Morten og

fortsætter: "Min første tanke: Det er lort. Hvad gør jeg nu? Skal jeg dele det med kollegerne? Skal jeg fortælle det til min manager? Og hvad med min kone, hun skal jo også vide det."

I frokostpausen fortæller Morten sine kolleger, at han har fået kræft. Stemningen bliver tam, og sammen beslutter de, at han skal tage hjem. "Jeg fortæller det til min kone og vores børn, og vi græder.

Kræft er forbundet med død, men jeg bliver hurtigt meget løsningsorienteret og tænker, at vi skal håndtere det."

" De sidste 5 år har jeg følt, at jeg har haft to fuldtidsjobs. Men jeg bliver ved, fordi jeg kan lide det, og fordi det giver mening for mig at være der. Golfbanen er en slags frirum, hvor jeg får tankerne et andet sted hen.

Morten skal nu vente på endnu en scanning, og samtidig bliver smerterne i ryggen værre. Onsdag morgen ugen efter er de uudholdelige, og Mortens hustru ringer til vagtlægen. Han bliver undersøgt og indlagt til afrusning, fordi han har taget livstruende meget smertestillende. Det viser sig, at kræften har spredt sig til 12. ryghvirvel, og lægerne frygter, at ryggen vil falde sammen. I en 10-timers operation bliver ryghvirvelen og den ene nyre fjernet: "Jeg ved ikke, hvad der går gennem mine tanker, men jeg er jo nødt til at stole på lægerne."

I dag lever Morten videre med den nyrekræft, som er blevet bestemt til at være uheldeligt, men Morten nægter at lade sygdommen definere ham: "Jeg er fast besluttet på at leve så længe, at lægerne finder på noget, der kan helbrede mig.

Jeg tror oprigtigt på, at en kur er lige om hjørnet. Nogle mennesker dør af kræft, og andre dør med det. Jeg vælger det sidste og regner med at blive ret gammel."

Meget mere end at klippe græs

Morten inspirerer ikke kun til at leve livet med et positivt sind, men også til at være dedikeret til sit arbejde. Selvom han har kæmpet mod kræft og stået over for fysiske udfordringer og tilbagefald, bidrager Morten stadig med sine mange års faglighed til at sikre, at golfbanen er i topstand.

Han er med på, at han skal prioritere sin sundhed, men han vil fortsætte med sit arbejde, indtil han går på pension.

"Det er mit liv. Jeg har været greenkeeper i 29 år, og det er halvdelen af mine leveår. Selvom jeg er syg, er jeg stadig mig, og jeg vil gerne føle mig normal," siger Morten og fortsætter: "At have kræft er som at have et fuldtidsjob, så jeg overrasker altid lægerne på sygehuset, når jeg fortæller dem, at jeg har en fuldtidsstilling ved siden af. Selvom jeg har dårlige dage med udmattelse og smerter, vil jeg ikke

lade kræften tage min faglighed eller mit engagement fra mig. Mit job betyder meget for mig, og det giver mening for mig at være der."

Morten har altid haft en dyb kærlighed til sit arbejde som greenkeeper, og i dag har han ansvaret for to 18-hullers baner og et team på 15 medarbejdere. Men faktisk var det tilfældigheder, der i tidernes morgen vakte hans interesse for faget.

"Jeg er uddannet tømrer, men blev hurtigt grebet af at passe golfbaner. Min far var også greenkeeper, og efterhånden, som vi snakkede om hans arbejde, blev jeg fanget af, at det er meget mere end at klippe græs. Først fik jeg en sæson hos Kaj Lykke Golfklub i Bramming, og efter flere sæsoner og flere klubber, vidste jeg, at jeg skulle lave det resten af livet. Jeg nyder friheden og elsker at levere en flot bane, der tilfredsstiller alle. Det kan ikke lade sig gøre året rundt, men så må man forklare, hvorfor det ikke kan det. Man skal være god til at tænke ud af boksen og prøve nogle ting af. Man må altid arbejde med det, man har."

Selvom der er ting, Morten fysisk ikke længere kan klare, prøver han ikke at lade sygdommen fylde for meget i sin dagligdag. Det har været en omvæltning for ham at skulle bede om hjælp fra andre.

"Jeg er opdraget til at klare mig og gøre tingene selv, men nu betaler vi f.eks. nogen for at klippe hækken for os derhjemme. Selvom det er irriterende at have brug for hjælp, er jeg glad for at have gode kolleger på kontoret og en støttende arbejdsplads, som gerne vil hjælpe mig. Jeg har fået stor frihed fra bestyrelsen til at gøre, hvad jeg har brug for, og vi har løbende samtaler, hvor jeg opdaterer dem på min situation.

Det giver mig en ro at vide, at de støtter mig og sætter arbejdet i anden række i forhold til min trivsel."

Lykken ligger i det nære

Helt fra begyndelsen har Morten været åben om sin sygdom, og deler den gerne med de mennesker, han møder på sin vej.

Måske er det derfor, han ikke har haft brug for at snakke med hverken psykolog eller præst. Hans sociale relationer betyder meget for ham, og samtaler med andre mennesker er generelt med til at få ham til at reflektere både fagligt og personligt.

"Når det kommer til at snakke, har jeg altid brugt det meget, også når det handler om det svære. Hvis snakken er overfladisk, kan jeg godt lave lidt sjov med det, men hvis den går i dybden, så dedikerer jeg mig fuldstændigt. Mennesker betyder meget for mig, og da jeg fik at vide, at jeg har kræft, talte jeg med alle mulige mennesker, min familie og mine kolleger, om mit forløb. Jeg kan ikke ændre på den situation, jeg er i, så jeg kan lige så godt være åben og ærlig omkring den. Sådan har jeg altid haft det."

De fleste af os vil måske nævne faldskærmsudspring, en rejse til New Zealand

eller noget tredje ekstraordinært, når vi bliver spurgt, hvad vi gerne vil nå, før vi forlader dette liv. Men Morten behøver hverken store rejseoplevelser eller en afkrydset bucket-liste for at føle sig tilfreds.

For ham ligger lykken i de små glæder, og han er rigeligt tilfreds med at leve videre i tilværelsen. En almindelig hverdag er trods alt det bedste, man kan få.

"Så længe jeg kan have en dagligdag, der er så tæt som muligt på den, vi altid har haft, er mine behov opfyldt. Jeg holder virkelig af mit liv, som det er, og har ikke brug for en rejse," siger Morten Terkelsen og fortsætter: "Selvom jeg ikke er så ung længere, har jeg stadig omkring 10 år tilbage, før jeg går på pension. Når den tid kommer, håber jeg, at min kone også er gået på pension, og så vil jeg gerne bruge mere tid på hende. Hun spiller også golf, og jeg har et ønske om, at min ryg på et tidspunkt bliver så god, at vi kan være sammen på banen igen." 🍀

ISEKI kompakttraktor
suveræne køreegenskaber
til golfbaner – fra 40 – 66
HK

LASTEC XR700

- 7-delt Contourklipper med en samlet klippebredde på 336 cm.
- Leddene er uafhængige og følger contourerne.
- 24 grader op/ned, hvilket giver en perfekt klippekvalitet.
- Uden skalperinger selv i kuperet terræn.
- Leveres standard med bagudkast.

Wiedenmann Terra Spike GX18HD

- Markedets "Formel 1" inden for dybdeluft/hurtig prikker
- Arbejdshastighed op til 3.2 km/t ved 110 mm kvadratisk hul afstand
- Arbejdsdybde op til 25 cm.
- Arbejdsbredde 140/180 cm
- Minimal vedligeholdelse (kun 6 smørepunkter)

Den komplette pakkeløsning med ISEKI Kompakttraktor

PRECISION ENGINEERING, INSIDE AND OUT
Introducing **TTS-800 Series Golf Rotors**

MARKEDETS MEST AVANCEREDE VANDINGSLØSNING. Den kraftige TTS-800 Rotor giver maksimal ensartethed og lang levetid på banen. Golf Rotoren er integreret i et hus med stor flangeåbning hvorfra der er let adgang til alle dele, f.eks. kablesamlinger, dekoder og spole.

Ingen opgravning for vedligeholdelse. Total Top Service betyder at vedligeholdelse er en leg.

Hunter®

GOLF IRRIGATION | Built on Innovation
Se mere på hunterindustries.com/golf

DANREGN
vandingsanlæg as
www.danregn.dk · 56 72 52 00

Nyt STERF-projekt skal gøre fairways mere modstandsdygtige overfor tørke

Klimaændringerne medfører forskellige udfordringer for de nordiske golfbaner: Mere ustabile vintre øger faren for is- og vandskader, og temperaturstigninger har allerede gjort dollar spot til et stort problem på golfbaner i Danmark og Sydsverige. I det nye projekt FAIR-WATER ser vi på én af de andre konsekvenser af klimaændringerne, som truer golfbaner, ikke bare i Norden, men især i Mellem- og Sydeuropa, nemlig faren for langvarige og ekstreme tørkeperioder. Mange greenkeepere husker tørkesommeren 2018 (Foto 1), men på grund af lav grundvandsstand var situationen i dele af Norden lige så alvorlig i 2022. På NIBIO Landvik, som ligger langs kysten allersydligst i Norge, har vi i år (2023) oplevet den værste tørke i maj og juni i mange år med 172 mm fordampning, men bare 28 mm nedbør i perioden fra 2. maj til og med 17. juni.

TEKST: TRYGVE S. AAMLID, ANNE F. BORCHERT, IRIS EIK, TROND PETTERSEN & KARIN J. HESSELSØE, NIBIO

FAIR-WATER er et treårigt projekt, men allerede nu ser det ud til, at det kan blive aktuelt at ansøge om et fjerde forsøgsår for at få sikre resultater og dermed kunne give bedre anbefalinger til golfbanerne.

Foruden NIBIO er deltagerne i projektgruppen: Faghøjskolen i Osnabrück (Tyskland), Thomas Fischer fra det tyske greenkeeperforbund, Peter Edman fra SGF (Sveriges Golf Forbund) og den tysk-amerikanske professor Bernd Leinauer (New Mexico State University). Fokus i projektet er, hvordan man kan forbedre tørkeresistensen på fairways, da disse udgør en stor del af golfbanernes samlede areal. En reduktion i forbruget af vand på fairways vil samlet set betyde mere end en reduktion på greens og teesteder.

FOTO 1. Lufffoto af Clostermannshof golfbane i Tyskland i august 2018. Græsset er helt afsvedet på nær greens. Foto: Marc Biber, det tyske golfforbund.

DELPROJEKT 1:

Hvilke græsarter og -sorter tåler mest tørke og har samtidig den hurtigste genvækst efter tørke?

Sidste vinter bad vi forskellige europæiske og amerikanske græsfrøforædlere og firmaer om at udvælge nogle af deres mest tørkeresistente sorter af de forskellige græsarter, som normalt er med i fairways-blandinger til golfbaner i Norden. Dette resulterede i til sammen 42 sorter af de følgende ti arter/underarter:

- 1 Rødsvingel uden udløbere (*Festuca rubra* ssp. *commutata*): 5 sorter
- 2 Rødsvingel med korte udløbere (*Festuca rubra* ssp. *littoralis*): 5 sorter
- 3 Rødsvingel med lange udløbere (*Festuca rubra* ssp. *rubra*): 4 sorter
- 4 Bakkesvingel (*Festuca brevipila* syn. *Festuca trachyphylla*): 3 sorter
- 5 Fåresvingel (*Festuca ovina*): 2 sorter
- 6 Alm. hvene (*Agrostis capillaris*): 2 sorter
- 7 Krybende hvene (*Agrostis stolonifera*): 3 sorter
- 8 Eng-rapgræs (*Poa pratensis*): 3 sorter
- 9 Alm. rajgræs (*Lolium perenne*): 11 sorter
- 10 Strandsvingel (*Schedonorus arundinaceus* syn. *Festuca arundinacea*): 4 sorter

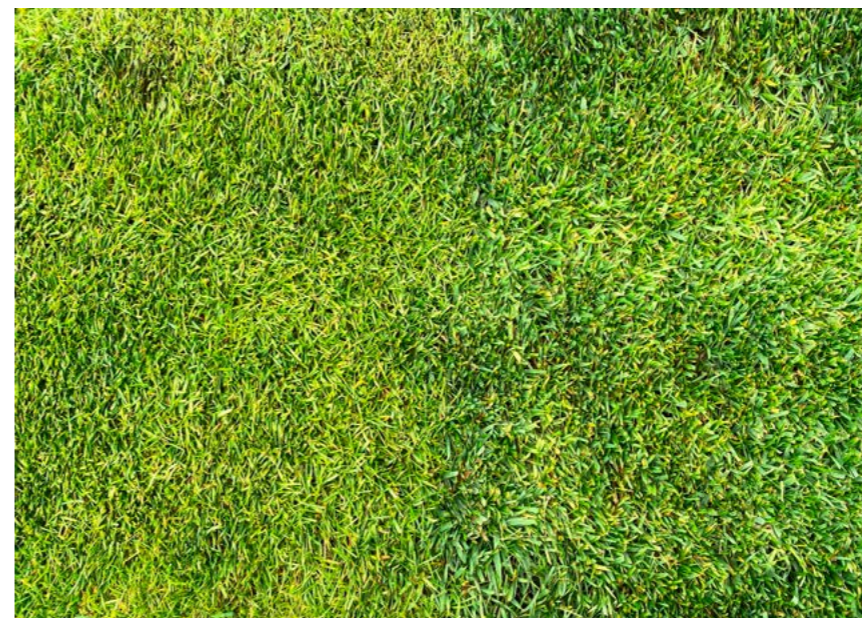

FOTO 2. Strandsvingel har dybe rødder og god tørkeresistens, men på fairway kan den opleves som bredbladet og grov. Billedet viser eng-rapgræs til venstre og strandsvingel til højre. Foto: Trygve S. Aamlid.

De mest anvendte fairways-blandinger i Norden består af engrapgræs og rødsvingel. Nogle blandinger indeholder en mindre andel (5-10%) alm. hvene, og nogle indeholder alm. rajgræs, specielt til områder, hvor der er meget slid. Nogle få baner har også fairways med ren krybende hvene. For alle disse græsarter bliver det interessant at se, om nogle af sorterne viser bedre tørkeresistens end andre. Med 'tørkeresistens' mener vi her ikke blot evnen til at bevare den grønne farve og tåle slid i tørre perioder, men også 'recovery', dvs. evnen til at komme igen med hurtig genvækst efter tørken.

Strandsvingel eller fåresvingel/bakkesvingel?

Blandt de alternative græsarter på listen herover er der måske størst interesse for om strandsvingel eller bakkesvingel/fåresvingel bør få en plads i frøblandinger til fairways. I international litteratur bliver strandsvingel ofte fremstillet som en 'drought avoider', dvs. en art, som undgår tørke på grund af dens dybtgående rodsystem. Netop af denne grund har strandsvingel allerede overhalet alm. rajgræs som den vigtigste art i forædlingsprogrammet ved verdens ledende center for plænegræsforædling på Rutgers University i New Jersey, USA. Spørgsmålet er dog, om de relativt bredbladede sorter af strandsvingel (foto 2) tåler klipning ved 15 mm, og også om de har en tilstrækkelig vinterstyrke til at klare sig under nordiske forhold.

Bakkesvingel/fåresvingel har også en god tørkeresistens, men her skyldes det ikke et dybt rodsystem, men det faktum, at disse langsomtvoksende arter har meget smalle blade som i højere grad end andre græsarter beholder deres grønne farve under tørkestress. Resultater fra USA tyder på, at det for tørkeudsatte fairways kan anbefales at erstatte noget rødsvingel i frøblandingerne med bakkesvingel (Reiter et al. 2015). Vi vil i Fair-Water-projektet gerne undersøge, om dette også gælder under nordiske forhold.

Forsinket opstart af projektet

Forsøgsarealet med de 42 sorter (i fire gentagelser, dvs. totalt 168 parceller) blev sået 15. maj 2023, og vi havde håbet, at det var blevet etableret så hurtigt, så vi kunne starte forsøget med 100 % dækning med tørkeskærm i sidste halvdel af juli. For rajgræs og strandsvingel havde det nok været muligt, men omkring 20. juli

måtte vi desværre konstatere at fremspilingen af nogle af sorterne af rødsvingel, bakkesvingel og fåresvingel lå så meget efter (foto 2), at vi ikke kunne starte projektet med afprøvning af de forskellige sorters tørkeresistens under tørkeskærm for foråret 2024.

FOTO 3. Forsøgsarealet med 42 sorter af 10 forskellige græsarter/underarter 5. august. På grund af slid og komprimering har nogle af sorterne endnu ikke 100 % dækning. Opstart af forsøget er derfor udsat til maj 2024. Foto: Trygve S. Aamlid.

FOTO 4. Forsøget med forskellige afspændingsmidler gennemføres fra 14. juli til 7. sept. 2023 på en fairway anlagt på sandjord under en mobil tørkeskærm, som kører hen og dækker forsøgsarealet, når det regner. Billedet er taget 8. august, hvor mange af forsøgsparcellerne har nået den kritiske dækningsprocent på 70 % grønt græs. Foto: Trygve S. Aamlid.

DELPROJEKT 2:

AFSPÆNDINGSMIDLER OG TØRKETOLERANCE

Formålet med dette delprojekt er at undersøge, om nogle af de afspændingsmidler som er på markedet i dag, kan forsinke udtørring og reducere vandingsbehovet på fairway.

Forsøget foregår på en rødsvingel/eng-rapgræs domineret fairway, som er placeret under en mobil tørkeskærm på sandjord (foto 4).

Følgende flydende afspændingsmidler sammenlignes:

- 1 H2PRO Trismart (ICL)
- 2 Qualibra (Syngenta)
- 3 Magnum 357 Calibre (Indigrow)
- 4 PBS 150 Liquid (Aqua Aid)
- 5 Hydra 30+ (Aqua Aid)
- 6 ProWet Evolve (RhizoSolutions/Turf Care)
- 7 Revolution (Industry Standard)

Derudover er der en ubehandlet (negativ) kontrol (led 8) som udtørres på samme måde som led 1-7, samt en (positiv) kontrol (led 9) som vandes tre gange om ugen op til 80 % af markkapacitet. Ved hjælp af metoden beskrevet i STERFs vandingshåndbog (www.sterf.org) fandt vi ud af, at sandjorden på forsøgsarealet kan holde på maksimalt 33,4 volumprocent vand (= markkapacitet). Den positive kontrol bliver derfor vandet tre gange om ugen op til 27 volumprocent (målt med fugtighedsmåler).

I dette første forsøgsår er afspændingsmidlerne blevet tilført i de doser, som blev anbefalet af producenterne, de fleste 21. juni og 13. juli, før udtørningsperioden startede 14. juli. For at bedømme udtørring/vandingsbehov tages der hver man-

dag, onsdag og fredag billeder af græsset i hver forsøgsparcel, hvor en lystæt kasse placeres ovenpå græsset. Billederne bliver derefter analyseret med programmet Turf Analyzer, og vi har fastsat en grænse på 70 % dækning med grønt græs, før vi starter vanding af den enkelte parcel. Foto 5 giver et eksempel på, hvordan en parcel med 70 % dækning ser ud i forhold til de parceller, som vandes tre gange om ugen. Den dag hvor 70 % grænsen er nået, bliver parcellen vandet med en begrænset vandmængde (8 mm) for at bringe dækningen over 70 %, og så bliver det samme gentaget hvis og når dækningen igen kommer ned på 70 %. På denne måde opnår vi, at græsset ikke tørrer helt ud, men beholder en acceptabel kvalitet samtidig med, at vandforbruget minimeres.

Foreløbige resultater

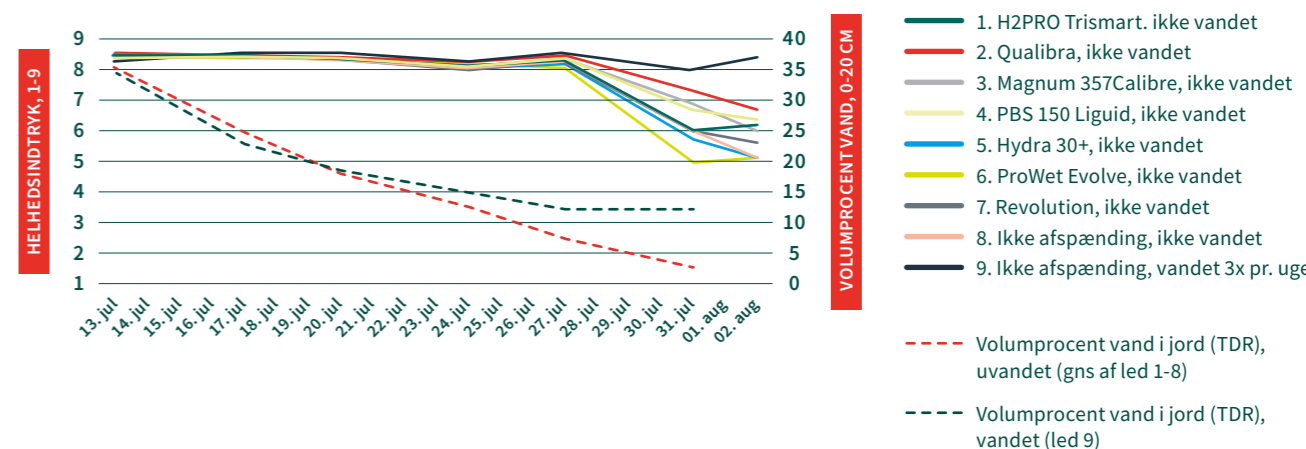
I Landvik var middeltemperaturen for juli i år 15,8°C, mod normalt 16,9°C, men alligevel var der pr 31. juli betydelig tørkestress på mange af parcellerne. Efter at tørkeskærmen blev taget i brug 14. juli, tog det ca. 12 dage, inden de første parceller begyndte at vise symptomer, og på det tidspunkt var det gennemsnitlige vandindhold i sandjorden (målt med TDR) kommet ned omkring 10 %. Efter dette fik vi i perioden fra 27. juli til 31. august et kraftigt

FOTO 5. Forsøgsparcel som 31. juli havde 70 % dækning af grønt græs på grund af tørkestress (til venstre) og forsøgsparcel med 95 % dækning vandet tre gange om ugen (til højre). Disse dækningsprocenter tilsvarende helhedsindtryk på henholdsvis 5,0 (lavest acceptabel) og 8,5 på en skala som går fra 1-9.

fald i dækningsprocent og helhedsindtryk på alle parceller, som ikke blev vandet – mens kvaliteten, som forventet, holdt sig rimelig konstant på de parceller, som blev vandet. Figur 1 viser, at afspændingsmidlerne Qualibra, Magnum og PBS Liquid gav en lidt forsinket forringelse af kvaliteten sammenlignet med de andre afspæn-

dingsmidler og den ubehandlede kontrol (led 8), men forskellene var ikke signifikante, og på nuværende tidspunkt er det for tidligt at drage nogen konklusioner. Vi kommer tilbage med flere resultater fra FAIR-WATER, efterhånden som projektet udvikler sig. 🇫🇩

FIGUR 1. Udvikling i helhedsindtryk [turfgrass quality, 1-9] og volumprocent vand i jorden [TDR-værdi målt med Field Scout TDR-instrument med 20 cm pinde, stiplede linier] i første del af forsøgsperioden som går fra 14. juli til 7. september 2023. De fleste parceller viste ingen synlige tørkesymptomer i løbet af de to første uger af tørkeperioden, men efter at vandindholdet i jorden var kommet under 10 %, fik vi et hurtigt fald i helhedsindtryk og dækning af grønt græs. Sammenlignet med kontrollen, som ikke blev vandet (led 8), havde ingen af de testede afspændingsmidler nogen sikker virkning på hverken det gennemsnitlige vandindhold i jorden eller på helhedsindtrykket: For helhedsindtrykket vises alligevel nogle foreløbige tendenser.

First in Turf

Harmonix® Turf Defense

Det første registrerede biologiske svampemiddel

Forskning og produktudvikling for mere bæredygtige golfbaner

NYHED

LINDSØ SEMENCO **AICL**

Forhandles af LINDS Semenco

OPSLAGSTAVLEN #02 OKTOBER 2023

Arrangementer i DGA 2023/2024

26. OKTOBER
DGU Info-møde
Bornholms Golfklub	4. JANUAR
DGU Info-møde
Roskilde Golfklub
13-16. NOVEMBER
DGA Ugen 46
Hotel Svendborg	9. JANUAR
DGU Info-møde
Herning Golfklub
22. NOVEMBER
DGU Info-møde
Odense Golfklub	10. JANUAR
DGU Info-møde
Haderslev Golfklub
23. NOVEMBER
DGU Info-møde
Korsør Golfklub	17. JANUAR
DGU Info-møde
Valø Golfklub
28. NOVEMBER
DGU Info-møde
Skanderborg Golfklub	18. JANUAR
DGU Info-møde
Esbjerg Golfklub
5. DECEMBER
DGU Info-møde
Hørsholm Golfklub	27. FEBRUAR
DGU Info-møde
Aarhus Aadal Golf Club
7. DECEMBER
DGU Info-møde
Aars Golfklub	28. FEBRUAR
DGU Info-møde
Sandmosen

Næste nummer af Greenkeeperen
udkommer i marts 2024

FØLG OS PÅ FACEBOOK
Danish Greenkeepers Association

BLOKHUS GOLF KLUB

FORMAND

Nicholas Juul Andersen
 Dragør Golfklub
 ☎ 2068 4242
 ✉ Nicholasjuul@mail.dk
 Ansvarsområder: DG, Miljøstyrelsen,
 LLU Vilvorde, Uddannelse

NÆSTFORMAND

Jesper Brandt
 Aalborg Golfklub
 ☎ 2243 6474
 ✉ greenkeeper@aalborggolfklub.dk
 Ansvarsområder: DGA-uge 46, Uddannelse

KASSERER

Henning Hans Nissen
 ☎ 2234 9940
 ✉ henninghansnissen@live.dk
 Ansvarsområder: Greenkeeperen,
 Erhvervsklubben, DGA-masters, Banevan-
 dringer

REDAKTION

Mediegruppen as
 ☎ 7584 1200
 ✉ info@mediegruppen.net

DGU KONSULENTER

Banekonsulent
Thomas Hoffmann Jepsen
 ☎ 5116 2695
 ✉ thj@dgu.org

Banekonsulent
Allan Brandt Petersen
 ☎ 4040 9103
 ✉ abp@dgu.org

Banechef
Torben Kastrup Petersen
 ☎ 4040 9102
 ☎ Direkte nr. DGU 4326 2709
 ✉ tkp@dgu.org

Bæredygtighedskonsulent
Jacob Thomsen
 ☎ 2443 9741
 ✉ jth@dgu.org

BESTYRELSESMEDLEMMER

Henrik Hvilshøj Lindberg
 Kolding Kommune
 ☎ 2264 5799
 ✉ hvilshoelindberg@gmail.com
 Ansvarsområder: Skills, Uddannelse,
 LLU Sandmosen

Mads Andersen
 Søllerød Golfklub
 ☎ 2264 5799
 ✉ chefgreenkeeper@sollerodgolf.dk
 Ansvarsområder: DGA-uge 46, FEGGA,
 Uddannelse

Nick Bosholdt
 Roskilde Golf Klub
 ☎ 2313 2662
 ✉ Nick@roskildegolfklub.dk
 Ansvarsområder: DGA-masters, H&L, MUB,
 Roadshow

Rune Gundtoft
 Fredericia Golf Klub
 ☎ 2220 2532
 ✉ runegundtoft@gmail.com
 Ansvarsområder: DGA-masters, Roadshow,
 Banevandring

SUPPLEANT

Martin Thorsen
 Køge Golf Klub
 ☎ 7174 7821
 ✉ Mt@kogegeolf.dk
 Ansvarsområder: DGA-masters, Roadshow

SEKRETARIAT

Danish Greenkeepers Association

Per Mølgaard Lemming
 ☎ 4275 3000
 ✉ dga@greenkeeper.dk
 www.greenkeeper.dk

KONTORTID

Mandag-torsdag: 09.00-12.00
 Fredag-søndag: Lukket

DGA'S ADVOKAT

Morten Ligaard
 ☎ 4031 0189
 ✉ adv.morten.ligaard@gmail.com

INFORMATION: OM DGA

DANISH GREENKEEPERS ASSOCIATION

DGA blev grundlagt tilbage i 1963. Foreningens mål var og er at styrke faget ved at dele viden og erfaring mellem greenkeepere og ansatte på danske golfbaner samt andre interessegrupper i ind- og udland.

DGA er en upolitisk og tværfaglig forening, der med et bredt spektrum af professionelle og frivillige kræfter fokuserer sine evner, ambitioner og netværk på oplysning, udvikling og dygtiggørelse af ledere samt personale i det ædle hverv som greenkeeper i golfens verden.

Mange tusinde udøvere af golf-sporten er dagligt afhængige af, at greenkeeperstaben optimerer golfbanernes kvalitet – uanset årstid, geografi og naturens luner.

Danish Greenkeepers Associations mål er at fremme uddannelse og arbejdsforhold for greenkeepere og greenkeeperassistenter, hvis primære arbejdspladser er golfbaner i Danmark.

Fællesskabet gør det muligt at styrke og udveksle erfaringer samt ekspertise.

Foreningen fremmer og formidler viden om ny teknik samt optimerede arbejdsforhold for greenkeepere.

Det sker ved en målrettet dialog og åben kontakt til blandt andet Dansk Golf Union (DGU), Lov- & Miljøorganisationer, uddannelsesinstitutioner og markedets leverandører af teknik, udstyr og maskiner.

Et bredt udbud af sammenkomster og traditionsbundne begivenheder er med til at binde venskabelige og professionelle bånd mellem medlemmer, bestyrelse og alle andre med golf og greenkeeping som interesseområde.

VENTRAC

Den optimale multitraktor til pleje af grønne arealer

NYHED

- Stort og alsidigt tilbehørsprogram
- Enkel betjening
- Hurtigt skift af redskaber
- Optimalt udsyn og maskinydelse
- Stor styrke og holdbarhed
- Terrængående, også i våde områder

LINDHOLM MASKINER A/S
 Industrivej 9 · 5492 Vissenbjerg
 Tlf. +45 7244 1112
 www.lindholmmaskiner.dk

Lindholm Maskiner a/s *VI STIKKER DYBERE*

Flere af vores produkter f.eks. BioStar Classic er godkendt til brug på økologiske landbrug.

BioNutria

DANMARK

En god afslutning – er altid den bedste start

Problemer med Dollar Spot og/eller andre svampesygdomme?
Kontakt os vi har en supereffektiv og miljørigtig løsning – uden brug af fungicider.

Markedets stærkeste efterårsprogram

En god indvintring giver de bedste forudsætning for en god start på næste års sæson. Her er de to BioGolf® gødninger – BioGolf Vinter og BioGolf Fortify (tidligere Fusarium Inhibitor) – de absolut bedste produkter.

BioGolf Vinter og BioGolf Fortify er hver for sig – og især i kombination – de absolut bedste efterårs- og vintergødninger på markedet.

Begge gødninger har en enestående evne til at øge planternes modstandskraft mod sygdomme. Resultatet er sunde greens med en flot grøn farve, der hurtigt starter væksten i det tidlige forår. Gødningerne indeholder naturligvis kulhydrater.

Kulhydrater – en selvfølge i kvalitetsgødning!

BioGolf® tilfører ikke kun planterne næringsstoffer, men med sit indhold af kulhydrater tilføres også næring til jordens mikroliv.

Kulhydraterne fungerer som en direkte kilde til energi ved genvækst, hvis/når græsset bliver udsat for skade, sygdomme, stress og slitage. Endvidere er indholdet af kulhydrater i planten en yderst vigtig faktor i græssets vinterfasthed.

God overvintring og optimal start på næste sæson

Ved brug af både BioGolf Vinter og BioGolf Fortify

- Tilføres græsserne de for årstiden nødvendige makro- og mikronæringsstoffer
- Hæves sukkerindholdet i græsserne
- Øges græssernes vinterfasthed markant
- Øges græssernes evne til at afvise et svampeangreb
- Øges planternes rodnet indirekte
- Forbedres jordstrukturen
- Opnås en betydelig og flot farvning af græsserne

BioGolf Vinter kr. 1.050,- pr. 100 kg

BioGolf Fortify kr. 975,- pr. 100 kg

Køb direkte ved producenten. Ingen fordyrende mellemlid sikrer, at du får fuld værdi for pengene.

Kontakt os gerne for salg og rådgivning på mail: kundeservice@bionutria.dk

**TILBUD
SPAR 10%**

Ved samlet køb af
**1.200 kg BioGolf Vinter og
1.100 kg BioGolf Fortify**

Tilbuddet er gældende
til og med den 15/10
2023

Når naturen og videnskaben går hånd i hånd

www.bionutria.dk